nt
naš tednik

LETO XXVIII — Številka 48 25. novembra 1976 Cena 4.— šil. P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt. — Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

NSKS in ZSO zahtevata pogajanja

Koordinacijski odbor ZSO in NSKS je na svoji seji dne 24. 11. 1976 po temeljiti presoji rezultatov preštevanja in trenutne situacije na narodnostnem področju prišel do naslednjih zaključkov:

Rezultati povpraševanja po jeziku ali bolj jasno povedano ugotavljanja manjšine na Koroškem so pokazali, da se življenjska vprašanja neke narodne skupnosti na tak način ne dajo reševati. Slovenska narodna skupnost je s tem, da se je skoraj v celoti odzvala pozivu obeh osrednjih organizacij na bojkot preštevanja, pri teh „volitvah" potrdila, da se strinja s politiko svojih osrednjih organizacij. Hkrati je s tem izrekla njunemu predstavništvu svoje zaupanje in zavrnila vse poskuse diskreditiranja vodstva obeh organizacij in razdvajanja slovenskega ljudstva s strani najvišjih predstavnikov države in dežele.

Osrednji organizaciji ugotavljata, da rezultati preštevanja, ki se je na Koroškem preoblikovalo v ponoven plebiscit, ne morejo služiti kot orientacijska pomoč in še manj kot osnova za rešitev manjšinskih določil državne pogodbe, ki ne pogojuje manjšinsko varstvenih določil s številčno močjo narodne skupnosti. Zaradi tega tudi zakon o pravnem stanju narodnostnih skupin, ki je povezan z zakonom o preštevanju, ne more biti in ni izvedba člena 7 avstrijske državne pogodbe, marveč nasprotno z vezanjem manjšinskih pravic na številčno moč manjšine in z vnašanjem pojma „znatnega števila" kot pogoja za manjšinske pravice dejansko pomeni revizijo avstrijske državne pogodbe z dne 15. 5. 1955.

Slovenska narodna skupnost na Koroškem pa ne more zamenjati izrecno v njeno korist sklenjenih mednarodnih varstvenih določil in sprejetih obveznosti države z navadnim zakonom, ki poskuša urediti vprašanje vseh narodnostnih skupin v Avstriji in v bistvu celo poslabša dose-

(Nadaljevanje na 8. strani)

UVODNIK

DR. MATEVŽ GRILC:

Dokaz nezlomljive življenjske volje

Za nami je 14. november 1976, dan, katerega so namenili nemškonacionalni in neonacistični krogi na Koroškem po popolni kapitulaciji avstrijske vlade in v parlamentu in deželnem zboru zastopanih strank pred njimi, za izvršitev smrtne obsodbe nad koroškimi Slovenci.

Prišlo pa je drugače. Ta dan bo šel v zgodovino koroških Slovencev kot dan zmage narodne skupnosti, ki kljub najhujšemu pritisku ni klonila, ampak dokazala, da smo samozavesten narod z nezlomljivo življenjsko voljo. 20 let so zahtevale našemu narodu sovražne sile to ugotavljanje manjšine v upanju, da je to pot do končne likvidacije koroških Slovencev. Pred njimi so klonile najprej v koroškem deželnem zboru zastopane stranke z deželnim glavarjem Wagnerjem na čelu, pred njimi je klonil končno predsednik socialistične stranke in zvezni kancler Kreisky z zvezno vlado vred. Pod pretvezo, da ni ugotavljanje manjšine, ker da štejejo v vsej Avstriji, so osredotočili vso propagando na Koroško, kjer je spominjala borba na najhujše čase plebiscita in fašistične dobe. S pristrankom in s podporo vlade in treh strank je Kärntner Heimatdienst klical Korošce, da naj zapišejo „deutsch", če nočejo biti Slovenci. Starejši so se spomnili parole tretjega rajha: „Kärntner, sprich deutsch!" — „Die Sprache ist Ausdruck deiner Gesinnung!" Nihče ni govoril o tem, da gre pravzaprav za materinski jezik, za nekaj objektivnega torej. Koroška je bila v „izjemnem stanju" pod najstrožjo policijsko kontrolo. Na vse načine so skušali prisiliti nas koroške Slovence, da ne bi sledili pozivu osrednjih organizacij in bojkotirali štetje. Celo vojaški tanki so se pojavili tik pred štetjem v Podjuni.

V popolni zavesti, da gre za obstoj slovenske narodne skupnosti, so se koroški Slovenci temu naklepu z vso odločnostjo uprli in niso klonili vsestranskemu in brezprimernemu pritisku. Sledili so pozivu NSKS in ZSO in bojkotirali ugotavljanje dosledno. Prekrižali so vse načrte vlade in nemškonacionalnih skupin s tem, da so vse številke popolnoma neuporabne. Kdor hoče iskati v rezultatu štetja 14. novembra kakršnokoli „orientacijsko pomoč", tega pač nihče več ne more jemati resno.

Mi dobro vemo, da obstaja za nas močna podlaga za reševanje našega vprašanja, namreč člen 7 avstrijske državne pogodbe iz leta 1955. Tam so jasno zapisane naše pravice, ni pa tam zapisano, da so le-te odvisne od števila ali procentov, ampak da mora Avstrija izpolniti člen 7 na vsem tistem področju, kjer bivamo že od nekdaj in katero ozemlje je tudi avstrijski vladi dobro znano. To stališče bomo zastopali z vso odločnostjo tudi v bodoče.

Če pa le hoče kdo najti v rezultatu 14. novembra kakšno orientacijsko po-

(Dalje na 8. strani)

Številke štetja so popolnoma neuporabne!

Le pičlih 2600 koroških Slovencev so našteli vladni števci na Dunaju. Bojkot preštevanja je torej uspel z istim odstotkom, kakor so reklamirale večinske stranke in vlada razmeroma visoko koroško volilno udeležbo 14. novembra kot uspeh zase. 14. november je pokazal, da slovenski človek na Koroškem ni voljan, da bi vzel nase brez besed razne nedemokratične ukrepe. Z aktivnim bojkotom so koroški Slovenci dokazali svojo politično zrelost in svoj politični angažma. Mimo tako angažirane manjšine vlada in stranke zdaj ne bodo mogle več.

Po precejšnji volilni udeležbi so si stranke pač mislile, da je slovenski bojkot šel v hlače. Zato so se tem bolj neprijetno zbudile iz svojih sanj, ko je postalo jasno, da v nobeni od starih občin iz leta 1955 ne bo dvojezičnega napisa, če bi vzeli za podlago preštevanje. Kreisky je takoj po preštevanju dejal v intervjuju za ORF, da smatra štetje za neuporabno in bojkot za uspel, če bo manj kot 10.000 Slovencev (pri zadnjem — priznano manipuliranem ljudskem štetju 1971 so našteli nad 20.000 Slovencev). Ko je bil soočen s tem, da se je število zaradi bojkota skrčilo na 2600, je hotel zadevo obrniti s tem, da hoče šteti nenemške glasove. Ne glede na to, da to ne bi bilo v skladu z nobenim zakonom, če bi na tej podlagi pustil postaviti dvojezične napise — tudi tam je delež nemškonapisanih skoraj povsod višji od 75 procentov, očitno

Kreisky noče verjeti, da so številni zavedni Slovenci zapisali nemško v vprašalno polo — samo zaradi tega, da vladi ne bi dali v roke nobenih uporabnih številk. Pozivi osrednjih organizacij nemščine niso izključevali. Razen tega je s to metodo hotela izgraditi nemški koroški teritorij že FPÖ oziroma Heimatdienst. (Glej tudi gloso „Des Bundeskanzlers Ratlosigkeit" Gerharda Steiningerja iz Salzburger Nachrichten).

Kreisky naenkrat — ali zopet enkrat — tudi noče več vedeti o „nujnosti" troedinosti strank, ampak mu zadostuje samo sanctus velike opozicijske stranke.

Vendar se je njen šef dr. Josef Taus že v naprej zahvalil za to zaupanje, ko je dejal, da ÖVP slej ko prej zastopa stališče, da je pogodba treh strank z dne 1. julija tudi zdaj veljavna. „Pogodbe so zaradi tega tu, da jih prizadeti izpolnijo". Da je državna pogodba zaradi tega tu, da se izpolni, o tem Taus ni rekel ničesar.

Beograd se je obrnil na štiri velesile

Jugoslavija se je obrnila na podpisnice avstrijske državne pogodbe ter jih informirala o ugotavljanju manjšine, ki je bilo izvedeno 14. novembra v Avstriji. Veleposlaniki ZDA, Sovjetske zveze, Francije ter Velike Britanije so bili v jugoslovanskem zunanjem ministrstvu ločeno informirani o uradni noti Beograda Dunaju („nt" je noto v prejšnji številki ponatisnil dobesedno), v kateri je beograjska vlada 11. novembra protestirala proti jezikovnemu popisu in očitala Avstriji kršitev člena 7 državne pogodbe iz leta 1955.

V diplomatskih krogih predvsem opozarjajo na dejstvo, da je Jugoslavija prvič stopila v zvezi z nerešenim členom 7 državne pogodbe na štiri velesile. Jugoslavija misli predvsem na informacijo velesil o tem problemu ter da je hotela sprva Avstrijo opozoriti, da obstoji možnost, da intervenira pri velesilah.

Besedilo zadnje jugoslovanske note avstrijski vladi je beograjsko zunanje ministrstvo izročilo poleg 4 velesilam tudi vsem 15 sopodpisnicam avstrijske države pogodbe.

Minister Rösch: 25% bilo previsoko!

Minister za notranje zadeve Otto Rösch je na predavanju v Innsbrucku dejal v intervjuju za ORF, da je odstotek 25% bil previsok. To je bila prva izjava nekega avstrijskega ministra sploh, hkrati pa tudi prvo priznanje, da štetje ni bilo orientacijska pomoč kakor to skuša trditi kancler Kreisky še danes, ampak le ovira, ki naj bi jo morala premagati manjšina. Če je ne bi premagala, bi bila „diskvalificirana" glede manjšinskih pravic in enakopravnosti.

Notranji minister je nadalje omenil, da se je 70 žandarjev odločilo, da so obiskali tečaj slovenščine. — Vsekakor hvalevredno dejanje, toda v raznih uradih notranjega ministrstva — kateremu so podrejeni vsi varnostni organi — bi bil prav tako potreben nauk in pouk o demokraciji ter o državljanski zavesti. Kako je že zapisal katoliški tednik „Die Furche" ob škocijanskih aretacijah: „Hätte der Innenminister die Exekutive in der Hand, wäre es unnötig, von einem Versammlungsverbot zu reden. Sie wäre ohne Schwierigkeiten in der Lage, die Kampfhähne auseinanderzuhalten. Aber wie viele Kärntner Gendarmen sind in diesem Konflikt noch neutral? Was sich jetzt bemerkbar macht, sind die Versäumnisse dreier Jahrzehnte staatsbürgerlicher Erziehung. — Nur eine Exekutive mit einwandfreier staatsbürgerlicher Gesinnung kann den inneren Frieden garantieren. Nicht zuletzt deshalb, weil wir sie 1938 nicht hatten, fielen wir Hitler zum Opfer. Im Kärnten des Jahres 1976 haben wir sie noch immer nicht."

Da se prav razumemo: pozdravljamo pripravljenost žandarjev, da se izobrazijo v slovenščini, saj je to potrebno zanje, da bodo v smislu določil člena 7 državne pogodbe znali tudi poslovati v slovenščini, učenje in znanje jezikov hkratu tudi — s spoznanjem kulture tistega naroda — pomaga pri odstranjevanju predsodkov. Učenje jezikov samo zaradi učenja vokabul pa je vendar premalo — ampak mora ravno na Koroškem biti sredstvo, ki roko v roko z boljšo državljansko vzgojo morda le pomaga, da do takih neljubih pripetljajev v prihodnosti ne bo prišlo več.

KAJ MENIJO DRUGI — KAJ MENIJO DRUGI — KAJ MENIJO DRUGI —

Des Bundeskanzlers Ratlosigkeit

Die Minderheitenfrage in Südkärnten ist für Österreich ein ernstes Problem. Unbestritten waren bisher alle Konfliktparteien, wenn auch erfolglos, mit angemessenem Ernst bei der Sache. Nach der völlig verunglückten Spracherhebung böte sich die Chance für einen seriösen Neubeginn.

Nun gibt es allerdings Anzeichen dafür, daß die verantwortlichen Kräfte des Landes dieses Fünkchen Hoffnung auf eine Verhandlungslösung gleich zu Beginn mit ganz und gar unernsten Argumenten zu verderben gedenken. Statt nämlich einzugestehen, daß die Minderheitenfeststellung am besten zu vergessen sei, unternimmt man die abenteuerlichsten Versuche, dem Unsinn Sinn zu geben und für die Minderheitenpolitik zu retten. Selbst Bruno Kreisky, dem man unter Nachsicht des Sprichwortes, daß mitgefangen mitgehangen sei, zugestehen kann, die Sprachzählung sei ihm stets wider den Strich gegangen, versteift sich eigensinnig darauf, in der Erhebungsmakulatur nach „Orientierungshilfen" zu stochern. Und sei es, auf der Suche nach den statistischen verlorengegangenen Slowenen die „Nicht-Wähler" zu rekrutieren.

Wir wollen gar nicht erst zu rechnen beginnen, wieviele Slowenen es dann in ganz Österreich gäbe — immerhin 74 Prozent. Da sei schon eher an einen phantasievollen Menschen erinnert, der vor ein paar Jahren in Salzburg eine „Partei der Nichtwähler" gründen und jede nicht abgegebene Stimme für sich vereinnahmen wollte. Die Kommentare, die damals von den Parteien abgegeben wurden, entbehrten jeden Respekts vor dem Mann. Darum verschweigen wir sie hier, damit nicht einmal der Verdacht aufkommt, wir zögen Parallelen.

Und so wollen wir denn die gestrige Kanzler-Erklärung auch nicht unernst nehmen. Sondern sehr ernst. Nämlich als Ausdruck der Ratlosigkeit, die sogar diesen ausgekochten Profi befallen hat. stein-

Zahvala volilkam in volilcem

● Skupnost južnokoroških kmetov
● se zahvaljuje vsem, ki so pri
● nedeljskih kmečkozborskih vo-
● litvah glasovali za kandidate li-
● ste 5 in tako omogočili lep
● uspeh, čeprav za pripravo na

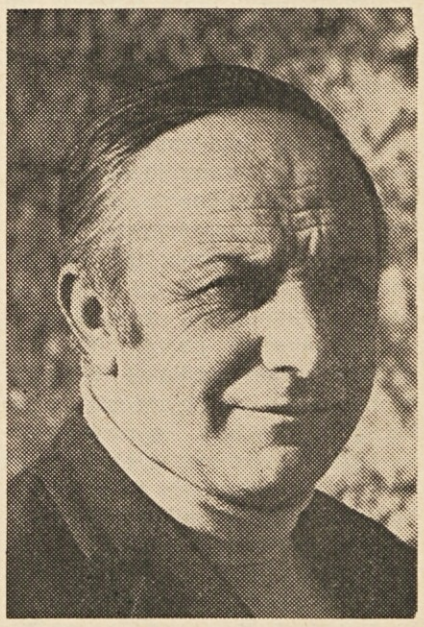

● volitve zaradi boja za narod-
● nostne pravice v okviru bojkot-
● ne akcije proti preštevanju ni
● bilo dosti časa in dovolj mož-
● nosti.
● Skupnost južnokoroških kmetov
● bo v Kmetijski zbornici tudi v
● naprej zastopana z enim man-
● datarjem, ki se bo vedno zavze-
● mal za življenjske in poklicne
● interese našega kmeta. Da bi
● mogel v tem smislu delovati,
● prosimo tudi Vas za sodelova-
● nje in podporo.

Za Skupnost južnokoroških kmetov:
Ignac Domej

Wagner doživel dva poraza v osmih dneh

Deželni glavar Wagner je še pred kakim tednom bil prepričan o dvojni zmagi. O uspehu ugotavljanja manjšine in s tem o porazu politike obeh osrednjih slovenskih organizacij, po drugi strani pa o uspehu pri volitvah v Koroško kmetijsko zbornico. Zdaj se je izkazalo, da je namesto sladkosti dveh zmag okusil bridkost dveh porazov. Že samo po sebi hudo, a še huje za človeka, ki je prepričan o svojem poslanstvu, ki je tako zelo zaverovan vase in v pravilnost svojega početja, čeprav mu je tisti, ki je poklican, da oceni njegovo početje, dal kar se da slabo spričevalo. Pri volitvah v Koroško kmetijsko zbornico je doživela zveza socialističnih kmetov — zlasti na južnem Koroškem — občutne izgube. Tudi na celotni deželni ravni ni uspelo, da bi strli absolutno večino ÖVP-jevskih kmetov. Vsaj tu si lahko natakne na klobuk pero zmage ÖVP-jevski poglavar Bacher, ki je dobil 14. novembra tudi krepko klofuto. Enako kot FPÖ-jevski Ferrari, saj je bila zlasti njegova nemškonacionalna stranka tista, ki je že dvajset let zahtevala z vso ihto ugotavljanje manjšine. Tudi FPÖ-jevskim kmetom ni uspelo to, kar so hoteli doseči, ko so skupno s socialisti spremenili zakone in predpise o volitvah v Kmetijsko zbornico.

Volitve v Kmetijsko zbornico so samo pomembne za razmere na Koroškem. Seveda se more domnevati, da je Bacher utrdil z nedeljsko zmago nalomljene noge svojega majavega stolčka. Državnopolitično, s tem pa tudi deželnopolitično mnogo več odtehta poraz, ki so ga utrpeli vsi trije, Wagner, Bacher, Ferrari z ugotavljanjem manjšine. Ne samo, da je osiromašila njihova nespametna in državnopolitično skrajno nevarna zahteva o ugotavljanju manjšine — gre torej za očitno revizijo državne pogodbe — državo za okroglih sto milijonov šilingov. Mnogo več šteje hudi poraz, ki so ga utrpele stranke skupno s heimatdienstom prav z ugotavljanjem manjšine. Primerjajmo samo propagando, sredstva, ki so bila na voljo tistim, ki so revidirali državno pogodbo. Večina koroškega in na splošno avstrijskega časopisja, radio in televizija, razne pošiljke, kolone heimatdiensta, deželna in zvezna vlada, vse se je spustilo na Slovence. Uspeha ni bilo. Poraz je bil popoln. Slovenci so bojkotirali štetje na različne načine. Ali so šli tja, pa glasovali neveljavno, oddali prazno ovojnico, raztrgali javno popisne pole, zapisali kak drug jezik, ali pa so ostali kar doma. Ko se je zvedelo, da je bila udeležba pri tem postopku kar visoka, so nasprotniki koroških Slovencev vzklikali pijani svoje namišljene zmage in odrekali obema osrednjima organizacijama koroških Slovencev, Narodnemu svetu koroških Slovencev in Zvezi slovenskih organizacij, pravico, da sploh govorita v imenu koroških Slovencev. Ne da bi sploh vedeli za izid tega postopka, so zatrjevali, da je doživela politika obeh osrednjih organizacij polomijo. Polomijo pa so doživeli sami. Odmev v Avstriji je bil kratkomalo sramotilen za tiste politike, ki so zahtevali ugotavljanje manjšine. Sramotilen za kanclerja Kreiskega, ki se je vpregel z vso težo vladnega šefa v protislovenski voz, sramotilen pa predvsem za koroške domovinske malike, saj se je jasno pokazalo, da v drugih deželah Avstrije ne morejo kar tako slediti koroškemu „domovini zvestemu“ načinu politične logike.

Ko so bili znani izidi štetja na Koroškem, predvsem pa v prizadetih delih južne Koroške, na ozemlju torej, ki je bilo znano štirim velesilam in tudi Avstrijcem že pred podpisom državne pogodbe 15. maja 1955, je bilo, kot bi nekaterim padle luskine z oči, drugim pa bi jih šele bolj zamazale. Tudi razni dunajski časopisi, ki so, kjer se je le dalo, dokazovali pravilnost početja vodilnih avstrijskih in koroških politikov in obsojali politiko osrednjih organizacij koroških Slovencev, so morali spoznati in priznati, da je bilo ugotavljanje 14. novembra popolna polomija in da je bojkot povsem uspel. Wagner naj še tako išče rešilne bilke tam, kjer menda še niso docela prešteli vseh lističev, Bacher naj še tako trobi v svet dokaz, da na Koroškem ni tistih „sto do stodvajset tisoč Slovencev“, Ferrari naj še tako vztrajno ponavlja, da si ne more predstavljati, da številke ne bi bile uporabne. S tem da so se podredile vse tri stranke zahtevam heimatdiensta, so pokazale svoj pravi obraz. Ni jim za enakopravnost koroških Slovencev, kajti prisvojile so si zahtevo, — Bacher je bil še prav posebej glasen — organizacije, ki je zapisala oktobra 1970 v svojem glasilu „Ruf der Heimat“, da bo zgodovina potegnila svojo dokončno črto na Koroškem šele tedaj, ko enega naroda ne bo več.

Zdaj, ko so vodilni koroški politiki doživeli in — upajmo svoj — tudi spoznali poraz svoje politike, naperjene proti življenjskim interesom koroških Slovencev in temeljem avstrijske državne samostojnosti ter neodvisnosti, bo že skrajni čas, da malo mislijo na prihodnost. Sami so krivi te polomije, sami odgovarjajo za posledice.

Prejšnji deželni glavar Hans Sima je moral odstopiti, ker je iskal neke vrste rešitev za člen 7 državne pogodbe.

Slovenci smo odklonili tudi tisti poskus rešitve, ker ni bil v skladu z določili državne pogodbe. Deželni glavar Sima je moral odstopiti, pognali so ga v puščavo, tisti, ki so se mu poprej hlinili, so ga najhuje in najbolj nesramno napadali. Simov naslednik je postal Wagner, ki je — in tudi to je znano — pridno kimal svojemu bivšemu šefu in zagovarjal njegovo politiko. Pozneje seveda ga je napadel in valil vso krivdo nanj. Začel je uganjati očitno protislovensko politiko. Med drugim je obdolžil javno koroške Slovence kriminalnega početja, razstrelitve Steinacherjevega spomenika v Velikovcu.

Sima je doživel poraz. Zaradi tega je moral iti. Wagner, Bacher in Ferrari, z njimi pa tudi Kreisky in drugi, so doživeli še hujši poraz. Njihovo početje je škodovalo in še škoduje mednarodnemu ugledu Avstrije. Vsaj na Koroškem bi to moralo imeti določene posledice.

Kratke vesti

BREŽNJEV V ROMUNIJI

● Šef sovjetske komunistične partije Leonid Brežnjev je v torek prispel na obisk v Romunijo, kjer se je intenzivno posvetoval s tamkajšnjim šefom vlade in stranke Ceaucescom. Po mnenju poučenih krogov hoče Ceaucescu najti „skupni imenovalec“ z Brežnjevom, ne da bi glede neodvisnosti svoje države napravil kateregakoli kompromisa. Svojo neodvisnost je Romunija podčrtala tudi s tem, da je Ceaucescu še v nedeljo sprejel ameriškega ministra za trgovino Richardsona, romunski obrambni minister Tircu pa se istočasno mudi v Pekingu na prijateljskem obisku.

LOČITEV CSU — CDU

● Na željo šefa bavarske CSU Franza Josefa Strauba naj bi se razveljavil nad 20-letni zakon med obema krščanskima strankama v Zvezni republiki Nemčiji, med CSU in CDU. CSU je bila pravzaprav „posebna klobasa“ za bavarske posebneže, kjer doslej CDU ni imela svojih organizacij. To se sedaj more spremeniti. Kajti Strauß hoče več oblasti v Bonnu, potem ko je pod ostalimi kandidati CDU od Adenauerja naprej igral le stransko vlogo, sam se pa tudi že stara. Kohl, šef CDU, je grozil, da bo pustil ustanoviti na Bavarskem posebej še CDU-skupino, če Strauß ne bo preklical „ločitve“. Očitno je bil Straußov pohod neke vrste solo-akcija, kajti več politikov in deželnih ministrov na Bavarskem, ki pripadajo CSU, se je kazalo iznenadenih nad idejo o ločitvi. Vsekakor moč opozicije v Bonnu s tem ne bo narasla.

Turistično gospodarstvo na razpotju

Turistično gospodarstvo sicer ve, kaj hoče, ne najde pa poti, kako bi se izkopalo iz tako imenovanih rdečih številk, se pravi, kako bi povečalo donose, da bi lahko pokrilo dolgove zadnjih let.

Z vso očitnostjo je to dejstvo predočil letošnji kongres avstrijskega turističnega gospodarstva v gradiščanski metropoli Železno (Eisenstadt). Tam zbrani predstavniki so na eni strani napovedali, da bodo prihodnje leto tarife turističnih uslug zvišali — govora je bilo o 20 in več odstotkih — istočasno pa so na drugi strani od vlade zahtevali vrsto ukrepov na področju pospeševanja turističnega gospodarstva enako po poti olajšanja davčnih bremen kot pa po poti ugodnejšega kreditiranja investicijske dejavnosti. Ob vsem tem pa so o notranjih strukturnih slabostih turističnega gospodarstva bore malo razpravljali.

Omenjeni kongres več desettisočem ljudi, ki živijo od donosa in dela v turističnem gospodarstvu ni dal ustreznih napotil, niti ni v potrebni meri prikazal obsežno problematiko te dejavnosti, ki se kopiči zadnja leta. Ta problematika korenini v iz leta v leto večajočem se nesorazmerju med ponudbo turističnih postelj in povpraševanjem za njimi. Ponudba turističnih postelj in z njimi povezanih drugih kapacitet turističnih podjetij čedalje bolj prekaša povpraševanje za njimi. Vzrok: ob večanju ponudbe in njenih cen pritok turistov upada, z njim pa se krči tudi število poprečnega bivanja inozemskih turistov v deželi.

Zgovoren primer, ki to potrjuje, imamo na Koroškem, na tako imenovanem sončnem jugu Avstrije. Pri nas že dolga leta ponudba turističnih postelj in z njimi povezanih uslug nagleje narašča od naraščanja števila turistov in njihovih nočitev. Med letom 1961 in 1975 se je število turističnih nočitev zvečalo za 95 odstotkov, število turističnih postelj pa za 134 odstotkov. Spričo tega je lani na turistično posteljo odpadlo le še 62,4 nočitev, medtem ko je leta 1961 odpadlo še 74,8 nočitev. Se pravi: turistična postelja je leta 1961 več donašala kot lani.

Do leta 1965 je razmerje med ponudbo turističnih postelj in povpraševanjem za njimi še nekam odgovarjalo. Število nočitev na posteljo je sicer nazadovalo za 68, toda v grobem poprečju so podjetja z zaslužkom iz turistične dejavnosti še shajala. Cene nujenih uslug so bile še zmerne. Tudi investicijska dejavnost je bila živahnejša kot poprej. Hoteli, penzioni in drugi objekti turističnega gospodarstva so slej ko prej rasli kot gobe po dežju.

Ta ihta podjetnikov turističnega gospodarstva pa je bila napačna, kajti med letom 1966 in letom 1970 je število turističnih nočitev naraslo le še za 15 odstotkov, medtem ko je v petletju 1961—1965 naraslo še za 52 odstotkov. V zadnjem petletju, med leti 1971 in 1975 je postajala nevarnost poloma v turističnem gospodarstvu iz leta v leto akutnejša. V tem času je letno število turističnih nočitev nazadovalo za 5 odstotkov, istočasno se je vendar ponudba turističnih postelj zvišala za deset odstotkov. Skratka: kapital, ki je bil po letu 1965 vložen za povečanje turističnih kapacitet podjetij, se je iz leta v leto slabše obrestoval, zadnja leta pa so se pričeli večati dolgovi.

Kako bo šlo naprej? — To vprašanje si sedaj, ko je tudi turistično leto 1975/76 pri kraju, zastavljajo tako podjetniki kot pa uslužbenci turističnega gospodarstva. Ravnokar minulo turistično leto je bilo še slabše kot zadnja tri leta. Pripisati krivdo zgolj muhavosti vremena in pričakovati, da bo prihodnje leto spet dobro, bi bilo zgrešeno, za marsikoga pa celo usodno, kajti najmanj toliko kot zadnja leta bo imel svet tudi v prihodnje opravka z mednarodno gospodarsko recesijo. Razsipnost turistov, ki jo poznamo iz preteklosti zadnjih desetih let, je pri kraju. Tudi v prihodnjem letu bodo varčevali najmanj tako kot letos. Še bolj kot letos bodo primerjali cene nujenih uslug.

Jedro problematike, s katero imamo ob vsem tem opravka v turističnem gospodarstvu, je v tem, da število turističnih postelj čedalje bolj prekaša povpraševanje za njimi in da turisti s tem, kar jim številna podjetja za zahtevane cene nudijo, večinoma upravičeno niso zadovoljni. S to resnico se je treba soočiti. Podjetja turističnega gospodarstva bodo storila dobro, če se bodo enkrat bolj kot doslej bavila s svojo notranjo strukturo, zlasti z vprašanjem, kako bi izkoriščenost razpoložljivih postelj, turističnih sob in drugih pritiklin zvečala in kako bi izboljšala svoj servis v prid boljšega počutja svojih gostov. Zadnja leta so med drugim tudi pokazala, da turistični gostje zgolj s turistično sobo in mizo v restavraciji niso več zadovoljni. Čedalje bolj želijo imeti na razpolago tudi prostore, kjer lahko čitajo ali pa si delajo kratek čas z družabnimi igrami. Pokazalo se je tudi, da njihovo zanimanje za izlete in pešačenje narašča, če ima gostitelj na razpolago ustrezne popotne palice, dežne plašče in dežnike, na katere niso mislili, ko so se odpravili na dopust. Tudi za izposojanje koles so zelo hvaležni.

Vse to pa razmeroma manj stane kot pa prazne turistične sobe, za katere je treba najete kredite odplačevati. Vse to se da najlažje uresničiti po poti kooperacije med turističnimi podjetji.

Turistično gospodarstvo je na razpotju. Če bo na tem razpotju turistično podjetništvo krenilo na pot zboljšanja strukture svojih uslug, se bo bolj gotovo otreslo skrbi, kako bo shajalo naprej, kot pa če bo ostalo na poti vsakoletnega zviševanja cen za nujene usluge. (bl)

Primer Jakob Goritschnig:

Junak pa tak . . .

Jakob Goritschnig je čez noč postal „osebnost“: neznani sodelavec komunalnega podjetja v Celovcu, ki se „doslej v manjšinskem konfliktu ni pojavljal ne na eni ne na drugi strani“ (KTZ, 16. 11. 1976) je zdaj jasno opredeljen trpin za demokratično svoboščino misli in besede, junak na čisto natanko določeni strani „manjšinskega konflikta“: mož, ki se je odzval „klicu domovine“, ponesel sporočilo koroškega Heimatdiensta čez meje svoje avstrijske domovine — in se znašel pred jugoslovanskim sodnikom za prekrške.

Ta mu je prisodil trideset dni zapora po 10. členu zakona o prekrških zoper javni red in mir. „Kdor na javnem kraju z govorom, pisanjem, z nošenjem raznih znakov, emblemov ali na drug način sramoti družbeno-politično ureditev v Jugoslaviji oziroma izziva ali žali moralna, narodnostna ali patriotična čustva občanov“, je lahko kaznovan s kaznijo do dveh mesecev zapora.

Našim občanom vsekakor ni neznan ne koroški Heimatdienst ne njegov „Klic domovine“ (Ruf der Heimat). Z izdajateljem, pa tudi z vsebino njegovega glasila se je prenekateri obiskovalec Koroške že srečal. Ta „srečanja“ z glasniki nestrpnosti in slabega sosedstva, miselnosti, ki so jo ničkolikokrat obsodili z najbolj odgovornih mest v Avstriji, vselej in še posebej v kampanji za „drugi plebiscit“ ne žalijo samo „moralnih, narodnostnih in patriotičnih čustev“ naših občanov, temveč vzbujajo tudi resne dvome v zdravo pamet določenih ljudi na Koroškem. „Ruf der Heimat“ je tisti list, ki je trdil, da ne bo miru na Koroškem, dokler ne bo izginil eden od obeh narodov — slovenski namreč.

Toda, če tam takšno topoglavo hujskanje nikogar ne moti, naj bi vsaj ne služilo za izzivanje nezaželenih incidentov, ki dobrim odnosom med sosedi samo škoduje!

„Jakob Goritschnig je peljal v avtomobilu čez mejo svoj izvod heimatdienstovskega lističa,“ se sprenevedajo zdaj avstrijska ‚resnici zapisana‘ glasila. A kaj se je zares zgodilo? Goritschnig je pripeljal čez mejo kar 15 izvodov strupene godlje, po imenu ‚Ruf der Heimat‘, razen tega pa še dva lepaka, ki koroškim Slovencem na nizkoten način podtikata domovinsko nezvestobo. Na vprašanje, ali pelje s seboj karkoli, kar bi veljalo prijaviti, je odločno zanikal in svojega propagandističnega tovora in poslanstva ni razkril. In? Carinik je pogledal in našel. In sodnik je pregledal najdeno in ukrepal po zakonu. In ta rosni mladenič, ki se v manjšinskem konfliktu doslej ni pojavljal ne na eni ne na drugi strani, kakor (zmotno?) zatrjujejo in pri tem svetohlinsko zavijajo oči na Koroškem, se je znašel tam, kjer je imel nekaj več časa za razmislek, ali so takšne količine hujskaškega branja, kakršne je pripeljal v Jugoslavijo on, res samo za ‚zasebno uporabo‘.“

No, da bo stvar jasna: tretji dan trpljenja po jugoslovanskih temnicah in mučilnicah (tako nekako zdaj skuša prikazati svoj neprostovoljni dopust v Mariboru) so ga čilega in zdravega izročili njegovemu konzulu v varstvo in ga poslali domov, v domovino, ki ga je tako klicala. Zdaj je junak, ki daje strašljive intervjuje o svojih dogodivščinah, ne da bi najbrž vedel, kako je bil po škandalu in blamaži 14. novembra nekaterim dobrodošel . . .

(Delo)

Nemška uradna agencija prizna uspeh bojkota

Uradna tiskovna agencija Zvezne republike Nemčije Deutsche Presseagentur (dpa) je prav tako spoznala in zapisala, kar Wagner, Bacher in Ferrari nočejo spoznati: bojkot, h kateremu sta pozvali obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, je uspel, ljudstvo je sledilo vodstvu.

„WIEN (dpa). Die amtlichen Zahlen über die Sprachenerhebung in ganz Kärnten sollen erst in drei bis vier Tagen bekanntgegeben werden, es ist aber schon jetz klar, daß sie als Unterlage für die weiteren Maßnahmen der Regierung in der Minderheitenfrage unbrauchbar sind. Denn es ist bereits durchgesickert, daß der überwiegende Teil der Slowenen in Kärnten leere Stimmzettel abgegeben hat und damit der Boykott-Parole der Minderheiten-Organisationen gefolgt ist.

Bundeskanzler Bruno Kreisky hat zweifellos erkannt, daß schnell gehandelt werden muß, wenn die verunglückte Minderheitenermittlung und die Diskussionen, die sie zumindest in Kärnten nach sich ziehen wird, nicht neuerlich zu einem Rückschlag bei den Bemühungen um die Lösung des Problems der Kärntner Slowenen und damit für die Erfüllung einer im Staatsvertrag übernommenen Pflicht führen soll.

Edina orientacija štetja: manjšinsko vodstvo zakoreninjeno!

Neodvisne „Salzburger Nachrichten“ pa ugotavljajo, da je slovenski človek dal svojemu vodstvu legitimacijo tudi za v prihodnost.

„In Südkärnten bekannten sich jedenfalls nur 2600 Personen zur slowenischen Sprache, eine Anzahl, die völlig unrealistisch ist. Bei der letzten Volkszählung 1971 waren es rund 20.000 gewesen. Die Wertlosigkeit des Ergebnisses zeigt sich allein daran, daß im Bezirk Völkermarkt, dem Hauptsiedlungsgebiet der Slowenen, nur 1282 Personen slowenisch stimmten.

Bei den Parteien werden nun Überlegungen angestellt, wie man das obskure Ergebnis nun doch als Orientierungshilfe für die Aufstellung der zweisprachigen Ortstafeln heranziehen könnte. Allerdings sind, zumindest von seiten der Slowenen, auch die deutschen Stimmen anfechtbar. In ihrem Boykott-Aufruf hatten die Slowenenfunktionäre es freigestellt, Deutsch in die Erhebungsbögen zu schreiben.

Eine Konsequenz ergibt sich für die weiteren Verhandlungen aus dem Ergebnis dennoch. Die slowenischsprechende Bevölkerung Kärntens ist dem Boykott-Aufruf offenkundig gefolgt, was den Funktionären der beiden Zentralorganisationen eine Art Legitimation zur Vertretung der Volksgruppe ausstellt. Von den Parteien war bisher immer erklärt worden, es sei fraglich, ob die Slowenen-Vertreter auch eine Basis im Volk hätten.“

Die Presse: bojkot je bil učinkovit

„Zählungsboykott war wirksam“ se glasi naslov v glasilu (črnih) industrialcev „Die Presse“. Tudi ta časopis, ki sicer Slovencem ni bil kaj prida naklonjen, je spoznal kakor vsi drugi izvenkoroški avstrijski dnevniki, da je klic po bojkotu našel največji odmev med slovenskim prebivalstvom na Koroškem.

Anneliese Rohrer pa piše v komentarju „Die Presse“: „Eines steht jetzt schon fest: Das Resultat der Zählung wird anfechtbar sein, selbst als ‚Orientierungshilfe‘ nur schwer verwertbar. Und ein zweites: Die Verordnung zum Volksgruppengesetz, zur restlosen Erfüllung des Artikels 7 des Staatsvertrages müssen die Zustimmung aller drei Parteien erhalten. Auch ist es undenkbar, daß sie ganz ohne Sanktus der Vertreter der Minderheiten einfach oktroyiert werden können . . .

. . . Die Vertreter der Kärntner Slowenen haben immer und immer wieder erklärt, sie verhandeln nicht auf der Basis des Zählungsergebnisses. Letzte Woche hieß es in ihren Kreisen in Klagenfurt, die Bundesparteien müßten sich entscheiden, ‚so zu tun, als wäre nichts gewesen‘. Das sollte ihnen, so meinten die Slowenenvertreter, politisch nicht schwerfallen, denn Restösterreich sei dieser Zählung ohnehin glechgültig gegenübergestanden. Im Ergebnis der Ermittlung dürften sie nun eine Stärkung ihrer Position sehen.“

● Podobno kot „Die Presse“ („Zählungsboykott war wirksam“) so pisali tudi drugi dunajski dnevniki. Kronen Zeitung je komentirala objavljene rezultate pod naslovom „Der Slowenenboykott hat gewirkt: Ortstafelstreit beginnt aufs neue“; Kurier je poročal pod naslovom „Zählung in Kärnten doch ein Mißerfolg“, osrednje glasilo vseavstrijske SPÖ Arbeiterzeitung pa je prav tako spoznalo, kar Kreisky sam nekaj dni pozneje ni hotel videti in priznati: „Viele Slowenen gaben Deutsch an“.

Ehrenerklärung

In der Ausgabe unserer Zeitschrift vom 9. 9. 1976 ist unter der Überschrift Pismo šefu „Kleine“ Stritzlu ein von Josef Wrolich an den Chefredakteur unserer Zeitschrift gerichteter Brief veröffentlicht. In diesem Schreiben hat Josef Wrolich folgende Behauptung aufgestellt:

„In Ihrer, gegen die slowenische Volksgruppe gerichteten Berichterstattung gehen Sie sogar so weit, daß Sie lügen.“

Diese Behauptung wird keineswegs von der Meinung der Redaktion unserer Zeitschrift gedeckt. Die Veröffentlichung wäre bei pflichtgemäßer Anwendung der Sorgfalt des verantwortlichen Redakteurs unterblieben. Unser verantwortlicher Redakteur, Herr Nužej Tolmajer, enschuldigt sich für sein Versehen und für die Veröffentlichung der ehrenbeleidigenden Äußerungen des Herrn Josef Wrolich im oben genannten Schreiben.

Wagner ne najde pravega odgovora na uspeli bojkot Slovencev

Die Entdeckung des Statistischen Zentralamtes, daß es in Kärnten nur mehr 2600 Slowenen geben soll, hat allgemeine Überraschung ausgelöst. Sie war so stark, daß Kärntens Landeshauptmann Wagner Freitag abend sogar in einem ORF-Interview ins Stottern gekommen ist. Die „Volksstimme“ hat deshalb den Kärntner Landeshauptmann nochmals ans Telephon gebeten.

„Herr Landeshauptmann, wie können Sie erklären, daß es in Unterkärnten nur mehr 2600 Slowenen gibt, wo doch sogar der Heimatdienst mit 10.000 gerechnet hat . . . ?“

„D — da — das würde ich nicht so sagen. Wir müssen zunächst einmal die offiziellen Stimmenergebnisse abwarten, und die werden voraussichtlich Mitte nächster Woche vorliegen . . . “

„Wieso? Es liegen doch Ergebnisse bereits vor, und sie werden seit zwei Tagen in der ‚Volksstimme‘ veröffentlicht . . . “

„D — da — das interessiert mich nicht. Als hochgradiger Hitlerjunge lese ich die ‚Volksstimme‘ nicht . . . “

„Aber Ihnen müssen die Ergebnisse doch auch bekannt sein?“

„W — wir müssen die Ergebnisse zunächst einmal auf die alten Gemeindegrenzen umlegen, erst dann sind sie offiziell . . . “

„Und das soll so lange dauern?“

„W — wir können die alten Gemeindegrenzen nicht so leicht finden. Wie Sie vielleicht wissen, gibt es keine Ortstafeln mehr in Unterkärnten, weder zweisprachige noch einsprachige. Unsere Kommissionen sind seit Tagen damit beschäftigt herauszufinden, wo zum Beispiel Bleiburg oder Zell Pfarre überhaupt liegt . . . “

„Herr Landeshauptmann, wie erklären Sie, daß es in den Karawankendörfern plötzlich Holländer gibt?“

„Da — das untersuchen wir noch, weil es ein wenig spanisch ist. Aber der Heimatdienst ist der Ansicht, daß zumindest Holländisch der deutschen Sprache zugehörig ist . . . “

„Könnte man das nicht eher als Ausdruck des Boykotts der Sprachenerhebung auffassen?“

„D — d — das würde ich wieder nicht so sagen. Ich glaube, es ist eher ein Ausdruck der Weltoffenheit der Kärntner Bevölkerung . . . “

„Ich danke, Herr Landeshauptmann . . . “

(Glosa — Volksstimme)

Številke preštevanja so neuporabne
Najprej so uradno izšteli rezultate koroškega dvojezičnega teritorija — torej vedo za naš življenjski prostor

Občina	Volilni upravičenci	Oddani glasovi	Neveljavno	Nemško	Hrvatsko	Slovensko	Madžarsko	Drugo
VÖLKERMARKT — VELIKOVEC								
Djekše	1190	1048	48	963	3	21	1	12
Dobrla vas	5528	4926	245	4483	3	157	1	37
Galicija	1667	1530	87	1398	—	35	3	7
Globasnica	1617	1282	224	970	9	68	3	8
Grebinj	3668	3436	54	3315	4	52	2	9
Pliberk	6147	4801	640	3746	32	287	17	79
Ruda	1703	1566	51	1480	6	20	—	9
Škocijan	3684	3360	312	2941	5	83	7	12
Suha	1274	1081	73	917	4	76	2	9
Velikovec	10793	9956	170	9576	12	144	14	40
Železna Kapla	3511	2654	424	1943	13	229	6	34
Žitara vas	2229	1955	205	1601	6	110	7	26
KLAGENFURT-LAND — CELOVEC-PODEŽELJE								
Bilčovs	1527	1191	193	937	3	39	11	8
Bistrica v Rožu	2454	2249	216	1827	2	81	—	23
Borovlje	7774	6808	374	6127	15	211	10	71
Hodiše	1640	1479	82	1339	2	41	—	15
Kotmara vas	2456	2191	103	2017	3	56	—	12
Otok	976	860	8	833	—	16	—	3
Sele	Zažgani, zaradi tega preostalh niso izšteli							
Škofiče	1879	1652	73	1513	5	32	1	28
Šmarjeta v Rožu	1105	983	59	863	5	41	4	11
Štalenska gora	2463	2292	25	2239	5	15	—	8
Žihpolje	1221	1139	38	1082	2	9	—	8
Žrelec	5173	4501	102	4313	12	46	3	25
VILLACH-LAND — BELJAK-PODEŽELJE								
Bekštanj	7210	6205	206	5635	13	201	10	40
Čajna na Zilji	2187	2027	10	2000	2	12	—	3
Podklošter	6530	5754	79	5572	7	59	15	22
Rožek	1405	1218	68	1126	2	15	2	5
Straja vas	1513	1357	49	1262	1	25	2	18
Št. Jakob v Rožu	4286	3688	326	3117	13	184	12	36
Vernberk	3514	3166	29	3104	2	26	1	4
Vrba	7401	6515	204	6195	5	90	6	15
HERMAGOR — ŠMOHOR								
Št. Štefan na Zilji	1951	1749	2	1717	5	14	6	5
Šmohor	nepopolno	6340	54	6213	5	40	3	25

Pisma bralcev:

BEMERKENSWERT ZWEISCHNEIDIG

In der VZ (ÖVP-Presseorgan) kann man über die Journalisten-Diskussion am 9. 11. 1976 in Ö-Regional lesen:

„Gleich zu Beginn erklärte VZ-Chefredakteur Raming, daß die Volkszählung Gesetz sei und durchgeführt werden müsse. Kein loyaler Staatsbürger könne sich dagegen aussprechen . . . "

Man staune, wie genau man diesmal bei der VZ (und in der ÖVP) weiß, daß ein Gesetz durchzuführen sei. Man staune weiters, daß man nun im VP-Presseorgan die Meinung vertritt, daß sich kein loyaler Staatsbürger gegen ein rechtmäßig beschlossenes Gesetz aussprechen könne. (Jetzt weist man darauf hin, weil die Slowenen Gesetz und Zählung boykottieren. 1972 hat man solche Belehrungen unterlassen, weil es nicht Slowenen waren, die sich gegen ein Gesetz ausgesprochen haben.)

Als das Gesetz im Juli 1972, betreffend die zweisprachigen Ortstafeln beschlossen wurde, als dieses Gesetz zur Durchführung kam (Aufstellung der Ortsbezeichnungen), da hat die ÖVP, da hat ihre Parteizeitung, nur vom Alleingang der SPÖ, vom Widerstand gegen ein Gesetz zu berichten gewußt! Da hat man, was den Beschluß des Gesetzes betrifft, ständig nur von einer „Diktatur der 51%" gefaselt! Das, ungeachtet der Tatsache. daß die ÖVP in den Jahren von 1966—1970 viele Gesetze im Alleingang beschlossen hat, ohne daß lauthals von einer „Diktatur der 48%" herumgeschrien wurde. (Die ÖVP-Parlamentsmehrheit [absolut] stützte sich bekanntlich auf nur 48% der Wählerstimmen.)

Was hätte Herr Raming, hätte die VZ wohl geschrieben, wäre ein durch die ÖVP im Alleingang beschlossenes Gesetz durch organisierte und gezielte Straßenaktionen (wie 1972) zu Fall gebracht worden. Wie ist das, Herr Raming? War das Gesetz von 1972 nicht auch durchzuführen? Waren die Tafelreißer von 1972 etwa loyale Staatsbürger? Warum messen Sie so offensichtlich mit zweierlei Maß? Halten Sie die VZ-Leser für so dumm, daß sie diese Zweischneidigkeit nicht durchschauen? Die VZ und mit ihr die ÖVP täten besser daran, von wegen, „ein Gesetz muß durchgeführt werden" und „kein loyaler Staatsbürger könne sich dagegen aussprechen" — möglichst leise zu sein, denn die ÖVP und ihre Parteizeitung haben 1972 einem bereits beschlossenen Gesetz wahrlich nicht zum Durchbruch verholfen!

Guttenbrunner Herbert,
Köttmannsdorf

CENJENO UREDNIŠTVO!

Zbor „Danica" iz Št. Vida v Podjuni je pred kratkim, v okviru prireditve „Solidarnostnega komiteja", gostoval na dunajski univerzi. To je bil prvi nastop tega zbora na Dunaju in upam, da ne zadnji, ker so me pevci iz Št. Vida res presenetili.

Slišal sem celo, da nekaj članov zbora iz poklicnih vzrokov ni moglo priti na Dunaj — poleg tega je treba še upoštevati dolgo potovanje iz Št. Vida — zato moramo odlični uspeh na Dunaju še bolj vrednotiti. Poslušalec je tukaj zapazil, da tu poje zelo kultiviran, navdušeni mladi zbor pod vodstvom (vedno mladega!) Hanzija Kežarja. Treba je tudi omeniti, da akustika v veliki predavalnici ni najboljša!

Kar me je zelo veselilo in to redko najdeš pri amaterskih zborih, da intonacija od prve do zadnje kitice drži. Tudi to je Kežarjeva zasluga, da poje zbor zelo čustveno in mehko, piano krasno zveni (sploh pri sopranih!), včasih bi si človek želel kakšen sočen forte.

Seveda pa noben zbor ni perfekten, zato tudi upam, da mi zbor ne bo zameril, če dodam še par osebnih pripomb: 1. Izbira pesmi meni ni bila všeč. Manjkala mi je stara koroška narodna pesem. Na taki prireditvi bi npr. rad slišal „Čej so tiste stezice . . . ", „N'mav čez izaro . . . ", „V Šmihelu . . . " itd. — 2. Pri slovenski pesmi sem razumel vsako besedo, pri nemški pa žal skoraj nobene. — 3. Moški glasovi so včasih neenotni, pri tenorjih posamezni glasovi izstopajo; tudi če imajo tenorji dur-terco je prenizka. — 4. Noše so lepe, pevke so lepe in tudi zelo lepo pojejo, na njih šarmantni smehljaj sem pa čakal zaman. Sem pač vedno mnenja, da je petje nekaj luštnega, veselega . . . No, drugič!

Upam, da mi zbor in njegov vodja ne bosta zamerila mojih pripomb, kajti zbor mi je bil res zelo simpatičen in všeč! O nadaljnjem uspehu obeh sem prepričan.

Hanzi Gabriel

Izredno lep koncert v Šmihelu

Kulturno prosvetno društvo v Šmihelu je imelo preteklo nedeljo zvečer v svoji sredi dva odlična pevska ansambla iz matične domovine Slovenije, znani oktet Gallus iz Ljubljane in moški zbor Vres iz Prevalj.

V tednu „Človek — kultura — delo" je namreč prevaljski moški zbor Vres, v sodelovanju z oktetom Gallus priredil v Prevaljah, Šantanelu in v Šmihelu štiri koncerte.

Pevce obeh ansamblov je na začetku koncerta pozdravil predsednik društva, Fric Kumer, ki jim je zaželel dobrodošlico, hkrati pa je izrekel željo po izmenjavi gostovanj, da bi se bolje spoznali. Konkretno je Kumer menil, da bi se srečavali v Šmihelu vsako leto.

Na koncert je prišlo toliko ljudi, da vsi niso našli prostora v dvorani. Med poslušalci so bili ugledni gostje: iz Raven je bil navzoč predsednik kulturne skupnosti, dalje dekan Kristo Srienc, mestni svétnik Stanko Vauti, pevovodja Folti Hartman in tajnik KKZ Nužej Tolmajer.

V prvem delu koncerta je nastopil oktet Gallus, ki je s svojim nastopom odgrnil šmihelskemu občinstvu do sedaj dve skoraj nepoznani plati slovenske zborovske glasbe. Predstavil je dela našega največjega mojstra renesančne glasbe — Jakoba Petelina-Gallusa in dela slovenskih modernih komponistov. Zlasti to dvoje je programska pot okteta, ki letos že deseto leto uspešno nastopa po domačih in tujih koncertnih odrih. S tem koncertom je oktet Gallus prvič stopil na naša slovenska koroška tla.

Tri „slovenske zapovedi" veljajo, kot pravijo oktetovci, za te navdušene pevce: največ slovenske glasbe, največ slovenskim ljudem, onstran slovenskih meja pa zlasti oznanjanje nekdanje in današnje slovenske glasbene ustvarjalnosti. Pa še nekaj je posebnega pomena: Njihova skrb za glasbeno vzgojo šolske mladine. Z odlično komentiranimi koncerti za vse stopnje šol uspešno opravljajo tudi to poslanstvo. Če bo oktet, ki z Gallusovim imenom, zlasti pod umetniškim vodjem Milivojem Šurbekom tako dalje sistematično bogatil repertoar in razširjal svoje delovanje, potem je gotovo, da mu ne bodo ostali zgolj solidni izvajalski temelji, marveč bo na njih zrasla tem trdnejša zgradba. Za upravičenost takšnih domnev govore pretekli izredni uspehi, zlasti še vnema na pogostih vajah.

Od renesančnih del Jakoba Petelina-Gallusa naj bi omenili pesmi Clare vir in Regnum mundi, od modernih naših skladateljev pa je najbolj navdušila Lebičeva pesem „Pesek".

Petje Gallusovega okteta je Šmihelčane tako navdušilo, da so z nenehnim ploskanjem izsilili še nekaj dodatkov.

Za njim je nastopil moški zbor Vres, pod vodstvom pevovodje Jožka Kerta, ki je imel na sporedu same slovenske umetne in narodne pesmi. Tu naj bi omenili le Mirkovo „Na trgu", Prelovčevo „Sedem si rož porezala mi", Foersterjevega „Spaka", Devovo „Dečva to mi povej" in druge. Od predvajanih pesmi, ki jih je občinstvo sprejemalo s čedalje večjim zadovoljstvom, je ugajala po dramatičnosti in interpretaciji Foersterjeva pesem „Spak"; seveda je moral zbor na zahtevo poslušalcev še nekaj pesmi dodati.

Nasploh pa moramo reči, da v Šmihelu tako kvalitetnega petja še niso slišali. Prav zaradi tega ni nič čudnega, če je občinstvo izvajanje obeh ansamblov odobravalo s sproščenimi aplavzi, saj se je hotelo s tem zahvaliti pevcem, ker so prinesli k nam pravo, pristno pevsko umetnost, večer pa so napravili za doživetje, ki bo ostalo vsem tistim, ki so prišli, še dolgo v najlepšem spominu.

B. L.

Zlata poroka v Drabunažah

V nedeljo, 21. novembra 1976, so v Pevcarjevi družini v Drabunažah praznovali častni jubilej zlate poroke. Andrej Ogris, pd. Pevcar in Neža Karničar, pd. Janeževa, sta si pred 50. leti obljubila večno zvestobo. V tej dobi skupnega življenja sta doživela mnogo lepih pa prav toliko grenkih let. Od sedmih otrok so prvi štirje že umrli v prvem letu življenja. Potem je izbruhnila 2. svetovna vojna in oče je moral 12. novembra 1941 k vojakom. Ko se je 16. aprila 1942 vrnil na dopust domov, je tukaj zvedel, da so družino dva dni prej izselili v Hesselberg. Takoj se je podal v Celovec in prosil, da bi se družina zopet lahko vrnila. Toda odgovorili so mu tako, da so kmalu nato prišli gestapovci in zaplenili vso njegovo posest. Ker pa je bila Pevcarjeva kulturna dejavnost pred vojno „protidržavna" (mnenje esesovcev) so ga tudi obdolžili sodelovanja s partizani. Zato so ga februarja 1943 zaprli in 7. oktobra 1943 poslali v koncentracijsko taborišče Dachau, ker je tudi bil do konca vojne.

Andrej je že od mladih nog rad pel. Toda po štirih letih osnovne šole je moral ostati doma, ker sta oče in starejši brat morala v 1. svetovno vojno. Na skrivnem pa je še vedno pel in se učil igrati na raznih instrumentih. Leta 1920 je smel prvič kot 17-letnik nastopiti v igri „Krivoprisežnik" v Žitari vasi. Leta 1921 je pristopil k farnemu zboru, katerega je vodil tedaj rajni Hermanov oče. Leta 1924 pa je on prevzel ta zbor. Leta 1925 se je uprl šolarski zbor nekemu učitelju Kavhu, ker bi tudi rad pel slovenske pesmi (peli so namreč samo nemške). Kavh pa je predal ta zbor še istega leta Andreju. S tem zborom je tudi večkrat nastopil pri raznih prireditvah. Ob vsem tem je še vedno nastopal v raznih igrah. Leta 1936 je tudi pomagal pri ustanovitvi Prosvetnega društva Galicija. Tedaj je zbral nekaj mladih in jih učil muziciranja na tamburicah. V februarju leta 1938 je priredilo prosvetno društvo prvo prireditev pri „Suhcu" v Encelni vasi. Takrat je tudi nastopil s tamburaši. To pa je bila prva in zadnja prireditev, ker je že kmalu potem izbruhnila 2. svetovna vojna. Takoj po vojni leta 1946 je že z nekaterimi drugimi organiziral prireditev z igro, deklamacijami in s petjem moškega in mešanega pevskega zbora.

Leta 1948 je spet poživil tamburaše, ki pa so potem obstajali le še štiri leta. Vodil je spet cerkveni zbor in leta 1971 je pristopil k prosvetnemu društvu in moškemu pevskemu zboru „Trta", kjer še danes poje.

Deloval je tudi pri Hranilnici v Galiciji. Bil je več let predsednik upravnega odbora. Pred nekaj leti je odložil predsedništvo in je zdaj v nadzornem odboru.

Ob vsem tem pa je bil in je še vedno dober oče in mož svojim otrokom in ženi in tudi ljubezniv ded svojim 10 vnukom. Njegova žena ga je vsa leta krepko podpirala in mu tudi vedno stala zvesto ob strani. V nedeljo sta se zahvalila Bogu za vse, kar sta skupaj doživela. Maša je bila v Žitari vasi, kjer je maševal domači duhovnik Tevžej Nagele. Po maši pa sta jubilanta praznovala še v krogu sorodnikov in moškega pevskega zbora „Trta" pri Rutarju v Žitari vasi.

Lutkarska skupina KDZ vas vabi . . .

Že zadnjič smo vam predstavili našo novo lutkarsko skupino KDZ z igro „Rdeča kapica". Kot rečeno, sestoji ta skupina skorajda iz samih navdušenih igralcev, ki s svojo igro navdušujejo slovenske, v nekaterih krajih pa tudi nemške otroke.

Med številnimi nastopi so nazadnje gostovali v Žvabeku, v Kazazah, v Selah-Kotu, Svečah, Radišah, Kostanjah ter Ločah. V Žvabeku, kot tudi v drugih krajih, so slovenski, kot tudi nemški otroci z navdušenjem zasledovali igro „Rdečo kapico", saj jo skušajo izvajati čimbolj živahno. Tako se po nekaterih krajih zavleče igra za več kot deset minut, saj zaskrbljeni otroci ne morejo in ne morejo prepričati Rdeče kapice, da leži v postelji namesto babice požrešen volk. Seveda bolj težavno je v krajih, kjer morajo prevajati nemškogovorečim otrokom del igre, toda nazadnje se kljub temu izkaže na njihovih obrazih zadovoljstvo.

Zatorej so tudi igralci večinoma zadovoljni s svojimi nastopi, posebno še zato, ker se jih udeležuje tudi toliko nemške mladine. Škoda bi bilo, ako bi ta ali oni zamudil to predstavo, saj je njena vsebina znana vsem mladim.

V prihodnosti bodo še nastopali v vseh ostalih dvojezičnih krajih Podjune, Roža in Zilje.

POROKA

Preteklo soboto sta si obljubila zvestobo Janko Woschitz iz Radiš in Marija Piček iz Rožeka, oba absolventa Slovenske gimnazije v Celovcu.

Poročne obrede je opravil župnik Ludvik Jank v farni cerkvi na Radišah.

Kot je znano, je Janko Woschitz aktiven nogometaš Slovenskega atletskega kluba. Marija Piček je učiteljica v Kazazah, doma iz zavedne slovenske družine.

Mlademu zakonskemu paru na novi in resni življenjski poti čestita „Naš tednik", kateremu se pridružujejo tudi njegovi bralci!

PRIREDITVE

Učenke gospodinjske šole v Št. Rupertu pri Velikovcu vabijo na

PRIREDITEV

ki bo 5. decembra, ob 14. uri popoldne.

Spored: Igra v štirih dejanjih, kratek govor, pesmi, recitacije.

Vsi prisrčno vabljeni!

OPERA DON PASQUALE

Prireditelj: SPD „Edinost" v Pliberku
Kraj: Pliberk, pri Schwarzlu
Čas: nedelja, 28. XI. 1976, ob 15. uri
Gostuje: Ljubljanska opera

LUTKOVNA SKUPINA KOROŠKE DIJAŠKE ZVEZE IZ CELOVCA

vabi na lutkovno igro

RDEČA KAPICA

Prireditelj: SPD „Trta" v Žitari vasi
Kraj: Žitara vas, pri Rutarju
Čas: nedelja, 28. XI. 1976, ob 11. uri

Prireditelj: Otroška mladina v Železni Kapli
Kraj: Železna Kapla, v farni dvorani
Čas: nedelja, 28. XI. 1976, ob 14. uri

Prireditelj: Farna mladina v Pliberku
Kraj: Pliberk, v farni dvorani
Čas: nedelja, 28. XI. 1976, ob 16. uri

KKZ V CELOVCU

vabi na veseloigro v treh dejanjih Carla Goldonija

LAŽNIK

Prevod: Janko Moder
Režija: Vesna Arhar

ki bo v sredo, 8. decembra 1976, ob 14.00 v Kulturnem domu v Borovljah in zvečer ob 19.30 v Farni dvorani v Škocijanu.

Gostuje: Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane.

Prisrčno vabljeni!

PS.: Slovensko ljudsko gledališče iz Celja je iz tehničnih razlogov odpovedalo Finžgarjevo dramo „Razvalina življenja".

DOM v TINJAH

Od sobote, 27. ob 15.00, do nedelje, 28. XI. 1976, do 17.00

GOVORNIŠTVO — ZAČETNI SEMINAR

Vodji: dr. Reginald Vospernik
Mag. Janko Merkač
Prireditelj: Dom v Tinjah, KKZ, KP in KM

Od sobote, 27. XI. 1976, ob 15.00, do nedelje, 28. XI. 1976, do 17.00

TEČAJ ZA SPRETNE ROKE

Vodja: Sr. Metodija, Št. Jakob

Napovedano

SREČANJE PLANINCEV

bo zaradi organizatoričnih težav prestavljeno na poznejši termin.

Od nedelje, 28. XI. 1976, ob 18.00 do srede, 1. XII. 1976, do 14.00

STAROST — DOZORELA MLADOST

Dnevi srečanja za stare matere in očete, za vdove in neporočene
Referent: Ciril Demšar

DVOREC PRI ŠTEBNU

Dne 24. novembra sta praznovala svojo 25-letnico poroke ga. Marija in g. Jožko Ožgan iz Štebna.

K srebrnemu jubileju jim čestitajo in želijo vso srečo, zdravje in zadovoljstvo: hčerka Marija z možem Foltijem, družina Kargl, ter ostali Ožganovi.

Čestitkam se pridružujejo tudi bralci „Našega tednika".

LEV DETELA:

Ob 70-letnici smrti „Goriškega slavčka“

Simon Gregorčič je bil pred desetletji najpriljubljenejši slovenski pesnik. Njegova zvočna, nežna in plemenita pesniška beseda tudi danes še ni umrla. Pesmi „goriškega slavčka“ Simona Gregorčiča so še vedno živo prisotne med slovenskim ljudstvom. Vedno znova nas s svojo lirično govorico bodre k plemenitim dejanjem in k srčni dobroti.

Simon Gregorčič se je rodil v kmečki hiši na Vrsnem pod Krnom leta 1844, v izredno slikoviti in zanimivi pokrajini pri Kobaridu in ob Soči. Pravzaprav je hotel študirati klasično jezikoslovje, vendar so ga stvarni gmotni razlogi prisilili, da se je odločil postati duhovnik. V značaju pa mu je ostal kanček grenkega pelina, nekakšna notranja senca, ki ga je gnala v nemir srca in trepetanje duše, kar za duhovni mir in trdnost duhovniškega poklica ni bilo vedno najbolj ugodno, a zato tembolj tvorno v literarnem smislu.

Od leta 1867 do 1873 je kaplanoval v Kobaridu. Tu se je dobro počutil in bil tudi življenjsko svež in radosten. Občutljiv in dovzeten za pregibe človeškega srca je tu tudi začutil ljubezen, a se ji moral odpovedati. Hkrati pa je izgubil svoj dragi kraj, ki ga je imenoval planinski raj, in moral oditi v Rihenberk na Vipavskem. Tudi iz daljave pa se je vedno znova spominjal prelepe pokrajine in njenih ljudi, ki jih je nenadoma izgubil. Kmalu so ga upokojili. Nekaj časa je živel v Gorici, potem pa tudi v Logatcu. Bil je vikar v Gradišču pri Prvačini, kjer si je sezidal hišo. Ker je zbolel, se je umaknil v Gorico v zdravniško oskrbo. Tu je umrl pred sedemdesetimi leti, 24. novembra 1906, za kapjo. Pokopali so ga v njegovem ljubem planinskem raju pri Sv. Lovrencu na Libušnjem.

Ivan Cankar je Gregorčiča imenoval „pevca po milosti božji“. In res so mnoge Gregorčičeve pesmi tako samoposebi umevne, tako blagoglasne in prijetne, da so ponarodele in so danes živa last slovenskega ljudstva. Tudi Oton Župančič je nežno Gregorčičevo pesniško govorico nadvse cenil. Gregorčiča je imenoval „pesnika s prerahlo dušo, ki se s plahimi prsti dotika življenja in katerega zvočni jezik je skoraj breztelesen“.

In res je Gregorčičeva blagoglasna poezija istočasno nadvse prefinjena poezija. Je sicer nekoliko romantično sentimentalna in nadvse prepletena z vnetimi domoljubnimi čustvi, kar pa moramo razumeti iz zgodovinskega trenutka, v katerem se je tedaj nahajal slovenski narod. Podoba je, da je prav v svojih pesmih zlil Gregorčič v eno življenje, kakršnega je živel, in hrepenenje, ki ga je mučilo vse žive dni. Takšen se je pokazal že v **prvi pesniški knjigi, ki je izšla leta 1882.** Pozneje je objavil še tri pesniške zbirke. Zadnja, „zlata knjiga“, je izšla že po njegovi smrti. Sam je rekel, da ga „tlači duša zaradi bolečin“. Vedno znova je v tej preobčutljivosti tudi podvomil v poslanstvo pesniških besed, ki jih je zapisal. Nekaj let pred smrtjo je ta notranji dvom tudi zabeležil: „Vse življenje sem imel pesniške sanje — dim! Kdo porajta zanje?“

Gregorčičeve pesmi „Človeka nikar“, „Veseli pastir“, „Ujetega ptiča tožba“, „Hajdukova oporoka“, „Jeftejeva prisega“, „Rabeljsko jezero“, „Soči“ in druge so eden najpristnejših dosežkov slovenske izpovedne lirike. Veliko bolečin pa je pesniku prizadel tedanji goriški bogoslovni profesor Anton Mahnič, ki je kritiziral zlasti pesimizem pesmi „Človeka nikar“. S tem je pesnika zapletel tudi v različne življenjske težave.

Gregorčičeve pesniške zbirke so doživele naklade, kot nobeno slovensko izvirno delo do tedaj. Tako je njegova prva pesniška zbirka bila razprodana v 2000 izvodih že v nekaj mesecih. **Leta 1904 pa je pri „Narodni tiskarni“ v Gorici izdal svoj prevod Jobove svetopisemske pesnitve.** Tudi to delo je bilo blizu Gregorčičevim razbolelim in trpkim občutkom, ki jih je v nadvse pojočih verzih spet in spet pretresljivo izpovedal in zapisal za slovensko ljudstvo.

Dejavnost SPD „Obir“

Konec septembra je SPD „Obir“ spravilo na noge staro in mlado, da se udeležijo 1. pohoda na 10 kilometrov. Dasi je vreme kisalo, se ni skalila dobra volja med udeleženci. Pohod se je začel pri Kovačevi gostilni v smer Gornje Sončne, od Pistotnika čez drn in strn na Šajdarsko cesto, delno prek korške ceste, navzgor skozi Osenco pod Malinškom, ob Kožlaškem potoku na Peršeči most in končno po obirski dolinski cesti nazaj h Kovaču. Ob zasluženem oddihu in okrepčilu smo Obirčani spoznali razsežnost naše doline, gostoljubnosti domačinov in seveda vsak svojo telesno zmogljivost. S tem je športna sekcija obogatila naše društvo za novo dejavnost.

Kot lani smo tudi letos oktobra izvedli naš jesenski izlet. 42 potnikov se nas je peljalo v Kranj in Škofjo Loko. V tovarni Iskra so nas sprejeli s posebno pozornostjo, obiskali smo muzej NOB in Prešernovo gledališče. V hiši, kjer je umrl France Prešeren, so članice Obirskega ženskega okteta zapele „Pod oknom“, ob nagrobnem spomeniku v Prešernovem gaju pa smo s skupno „Zdravljico“ našega velikega poeta zaključili naš obisk z velikim spoštovanjem. Nepričakovano pozornost pa smo doživeli pri kosilu v hotelu Jelen, ko so vsakemu izletniku podarili nagelj z rožmarinom. Dan se je nagibal že h kraju, ko smo v naglici preleteli muzejske prostore na škofjeloškem gradu. Na poti domov smo prijetno presenečeni naleteli na drugo koroško slovensko izletniško skupino SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana. Ob pesmih njihovega moškega zbora, naših žensk in deklet, ražnjičih, čevapčičih, „visokih C“ in ob drugih kapljicah, se je razvila prijetna druščina. Skupno veselje je dvojna radost!

Da je bil naš izlet v Kranj tak uspeh, se društvo „Obir“ zahvaljuje tovarišema Kuratu in Kokalju s sodelavci, ki so vse predpriprave organizirali in nam dali vodiče ter strokovnjake na razpolago. Navdušenje za izlete se sedaj pri nas izraža v želji, da bi kaj podobnega izvajali ne samo jeseni, ampak vsako leto tudi vigredi.

V zadnjih tednih pa je imelo SPD „Obir“ tudi več vrst informativnih sestankov. O tem, kako so bili potrebni in kako se je Obirska pri bojkotu odrezala, sledi še podrobnejše poročilo.

„Rdeča kapica“ je obiskala tudi naše šolarje in najmlajše z lutkovnim odrom slovenskih dijakov iz Celovca.

Nemški pisatelj Irnberger je bral pred številnim navdušenim občinstvom pri Kovaču iz svoje „rjave tinte“.

Pa še na kratko o nastopih naših pevcev. RTV Ljubljana je posnela obirske otroke — pevce v različnih sestavih: 2 dueta, dekliški tercet in skupni troglasni 15-članski otroški zbor. Prav tako Obirski ženski oktet. Vse to bomo še videli in slišali v TV nadaljevanki „Iz vsakega jutra raste dan“. Članice Obirskega ženskega okteta pa so poleg tega še pele v Brunarjevi gostilni nad Železno Kaplo nemškim gostom upokojencem. Valentin Polanšek je med pesmimi z nemškimi besedili pojasnjeval našo pesem in tako povezoval poslušalce in pevke. Tudi na vsakoletnem masovnem srečanju „Občinski dan starih“ so se oktetovke dobro odrezale. Letos so sodelovale že drugič na koncertu v počastitev državnega praznika, ki ga prireja SPD „Zarja“ v Železni Kapli. 6. novembra so nastopile naše pevke na proslavi občine Ljubljana—Vič s Koroškim akademskim oktetom pa koroškimi avtorji (Milka Hartman, Messner, Lipuš, Polanšek). 12. novembra pa so žene in dečve ponesle našo pesem v Gradec na povabilo tamošnjega solidarnostnega komiteja. V Minoritski dvorani je bil nastop skupno s tamburaši z Gradiščanskega in z zborom graških študentov. Spored je povezoval univerzitetni asistent dr. Prunč. Valentin Polanšek pa je bral cikel „Preštevanje preživelih“ v lastnem nemškem prevodu.

SPOMINI IZ SOVJETSKE ZVEZE:

V katedrali sv. Izaka - nemški obroč 1941-44

(7. nadaljevanje)

(M. Kumer-Črčej)

O vsem tem bogastvu in razkošju pa nekoč preprosti državljan ni nič vedel; skrbno so pazili, da le-ta ni mogel vstopiti v te hrame. Le plemenitaši so bili tako srečni, da so imeli dostop do teh umetnin.

Danes pa se tod prelivajo množice, zlasti delovnih, nekdaj revnih ljudi in občudujejo umetnost, ki je bila pridržana nekdaj le bogatim.

V Zimskem dvorcu imajo izdelanega v naravni velikosti carja Petra I. Velikega, ustanovitelja tega mesta, ki se je najprej imenovalo St. Petersburg, leta 1914 pa preimenovano v Petrograd.

Car Peter se imenuje Veliki, ker je bil ustanovitelj svojega mesta, moder državnik in velik vojskovodja. Bil pa je velik tudi po telesni postavi. Meril je 2.14 m v višino in je danes le redko kdo v Rusiji s tako mero. Umrl je rano, star šele 47 let, ker je plavajoč reševal otroke iz narastle Neve in se nevarno prehladil. Rusi drugih svojih carjev ne ljubijo, spoštujejo pa carja Ustanovitelja Petra Velikega. Na njegov grob še danes prinašajo sveže cvetje.

Popoldne istega dne smo si ogledali največjo leningrajsko cerkev: Izakovski Sabar ali katedralo sv. Izaka. Menda ima čez sto metrov visoko kupolo, ki je skoro tako visoka kot kupola cerkve sv. Petra v Rimu. V to cerkev so ruski carji vdelali mnogo bogastva svoje države. 340 kg čistega zlata so porabili za pozlačenje katedrale. Čez 100 velikanskih rdečih granitnih stebrov iz enega kosa, nosi ogrodje te cerkve. Vse stene in stopnice so izdelane iz temnega marmorja. Je to veličastni hram božji, ki pa danes „ne rabotajet", služi le ljudstvom kot muzej. Vse je v njem ohranjeno kot nekoč, prekrasne umetniške slike slavnih ruskih in zapadnih mojstrov, visoke tudi po 8 metrov. Številne so tudi slike v mozaiku, izdelane tako, da jih od daleč od oljnatih sploh ne prepoznaš. Na Ruskem imajo mozaične kamne z nad 2000 barvnimi odtenki. Tako je možno iz njih izdelati vsakobarvno sliko. Mozaične slike so za rusko surovo vreme manj občutljive.

V tej svečani cerkvi pa so si današnji upravitelji dovolili veliko neokusnost. Pod vrhom kupole so v notranjosti pritrdili čez 100 metrov dolgo vrv in nanjo obesili nihalo, težko 15 kg. V ograjenem krogu imajo na tleh dve plošči s črtami. Ob nje postavljajo male kegljiče. Ko zaganjajo nihalo od ene plošče do druge, čakajo, da nihalo spet pride na staro mesto in podre postavljeni kegljič. S tem hočejo obiskovalcem dokazati pravilnost naravoslovnega pravila, da nihalo po nekem času spet obstoji na izhodiščnem mestu, tukaj po $4^1/_2$ minutah. To pa seveda z umetnostjo in vero nima nič opraviti!

7. dan obiska v Rusiji

Zadnji dan v Leningradu je bil namenjen ogledu poletnega bivališča nekdanje carske družine Petrovega dvorca, ki se nahaja več kot 30 kilometrov zahodno od mesta. Še prej pa smo se peljali v posebno državno trgovino Berjazko, da bi si tam kupili spominkov. Trgovina je bila dobro založena, česar drugod ni bilo dobiti, so prodajali tukaj in sicer samo za tuj denar. Cene so bile napisane v rubljih, plačal pa si lahko v šilingih, markah, dolarjih in še drugih trdih valutah. Nekateri so veliko nakupili. Tu je vsak lahko kupil svojo matruško, samovar ali balalajko. Blaginja je prišla tako do željenih deviz, kar je glavni cilj ruskega turizma. Kakor Avstrija, Jugoslavija in Italija s turizmom izenačujejo zunanji trgovski primanjkljaj, tako dela tudi Sovjetska zveza. Vzbuja pa s tem ljubosumnost svojih državljanov. „Nam takih reči za naš denar (rubelj) ne dajo — a vam jih dajo z vašega."

Po nakupu smo se odpeljali izven mesta in dospeli do kraja, kjer je bil v letih 1941—1944 nemški obroč. Ruski oklopniki, ki so Nemcem branili prodor v mesto, stojijo še danes tam kot spomeniki na težke čase. Saj je čez pol milijona Leningrajčanov umrlo v obleganem mestu, največ zaradi gladu, ker ni bilo dovoza; pripravljene zaloge pa so uničile takoj v začetku vojne, nemške bombe. Dobivali so samo 120 gramov kruha na dan in morali še delati pri tem. Umrle so pokopavali v množične grobove na Piskerovskem polju. Porabili so za to novo pokopališče 20 hektarov zemljišča. Po vojni so postavili tam simbolični spomenik „materi domovini", kateri so meščani darovali svoje življenje. Spomenik predstavlja stoječo ženo nadnaravne velikosti, ki je raztrgala verigo med okovi na rokah. Na pokopališču gori večni ogenj v slavo žrtev velike očetnjavske vojne.

Danes ne vidimo več sledov vojne. Rovi in bunkerji so podrti, okopi zasuti. Na njih mesto zasajajo mlad nizek drevored, ki bo dolg 250 kilometrov. Kazal bo bodočim rodovom, kje so bili njih predniki vklenjeni v smrtni obroč. Niso se vdali in pričakali so rešitev. Odločitev je padla drugje — v Stalingradu. Nemci so se sami umaknili od obkoljenega mesta, najprej do Nerve in nato v Kurlandijo na Letonsko, kjer so ob koncu vojne, 9. maja, kapitulirali.

Sedaj mesto že prerašča nekdanja predmestja. Videli smo mnogo novih hiš. Ena stolpnica za drugo se dviga v zrak, vmes pa puščajo dovolj prostora za nasade drevja in zelenih trat.

(Dalje prihodnjič)

Zrezek iz rokava

Martin Vreteno je bil rojen na kmetiji v Brinju. Ker pa je končal visoko šolo, je zdaj pomemben mož na občini. Po službenih dolžnostih pride večkrat med rojake, da jim razlaga občinske, republiške in zvezne programe, načrte in plane.

Na takih predavanjih ga rojaki pogosto motijo s tarnanjem, češ da živina nima cene. Hočejo reči, da je prepoceni, ker jim izkupiček ne poplača vsega truda pri reji in porabljene krme.

„Vaša živina mi gre na živce," prekine Martin Vreteno skoraj vsakikrat njihovo tarnanje, da bi svoj program lahko pripeljal do srečnega konca. Najbolj sitnim kmetom, ki nočejo utihniti niti takrat, še pove: „Ne le meni, tudi drugim občinskim, republiškim in zveznim funkcionarjem žrete s svojo živino živce, družbi pa denar, ki ga mora razmetavati za premije in regrese in kaj še vse. Ali vas bo kdaj srečala pamet, da boste pustili to zagamano živinorejo?! Tako svetujem tudi drugim. Živinorejci pa trmasto vztrajajo: ne. O čem bi še tarnali, če ne bi imeli živine? Prosim vas lepo, brez izgub menda ne bi znali živeti."

Potem je preskočil kot iskra v stikalu: „Najbrž sem vam povedal dovolj, da lahko temeljito premislite... Pa se vrnimo k našemu programu! Kmetijska proizvodnja se bo letos morala povečati..."

Ko je Martin Vreteno v nedeljo opoldne končal zadnji sestanek v Brinju, ga je brat Ivan, ki je ostal na kmetiji, povabil na kosilo.

„Pripravi nam dobre zrezke!" je Ivan naročal ženi, ko sta z bratom prišla domov. „Poredko se oglasi pri nas, zato mu moramo dobro postreči. Za zrezke vzemi rokav moje stare zimske suknje!"

Martin, ki je vse slišal, se je zasmejal: „Pusti take šale, sicer se mi bo želodec obrnil, pa ne bom mogel jesti!"

„To ni šala" je odgovoril Ivan. „Če ne bomo redili živine, bomo za zrezke morali uporabljati take nadomestke."

„Saj je v mesnicah dovolj mesa."

„Zdaj ga je še. Če bomo zaradi izgub opustili vso živinorejo — menim po vsej državi, kot si nam razložil — pa ga ne bo več. Mi smo se že začeli navajati na nadomestke za meso."

„Dovolj je!" je Martin izdavil, ko da mu že zapira sapo.

Ivan je živahno razlagal: „Zrezki so boljši iz starega tekstila kot iz rjavečih strojev. Mesa namreč še nihče ne zna delati iz zraka ali kamenja. Danes se boš lahko prepričal, kako dober nadomestek je stara suknja. Ti si boš verjetno lahko privoščil tudi novo."

Martin, ves bled, se je pognal proti vratom. Na usta si je tiščal žepni robec. Ko je na dvorišču pri stari hruški, ki se je je oprijel z obema rokama, izpraznil želodec, je pobegnil. Od takrat ga niso več videli. Niti na sestanku ne.

PEZ

Se znate smejati?

RAZLOGI

Na matičnem uradu se je pojavila dama, ki se je hotela četrtič poročiti. Matičar jo je vprašal o vzrokih smrti treh prejšnjih soprogov:

»Prvi in drugi sta umrla zaradi zastrupitve z gobami.«

»In tretji?«

»Zaradi pretresa možganov.«

»Kako pa to?«

»Ni hotel jesti gob.«

PREBRISANI NATAKAR

Popolnoma plešast gost najde v juhi las.

»Natakar, poglejte, kaj sem našel!« se pritoži pri natakarju.

»Saj je vendar vaš las,« vljudno odgovori natakar.

»O, glejte no, saj res!« se veselo popraska za ušesi gost in se opraviči.

PISMO IN ODGOVOR

Brunčkova Lizika ni bila kaj prida navajena na čistočo. Ni se rada umivala niti preoblačila. Učiteljici je bilo tega dovolj in zato je Liziki napisala v beležko: »Gospa Brunčkova! Prosim, da vašo Liziko redno kopate in oblačite, kajti ne vonja preveč nežno.«

Odgovor je bil naslednji: »Naša Lizika ni roža, zato je ne duhajte, ampak učite!«

NA ZDRAVJE!

Stari Tomaž spet prosjači po vasi, kmetica Mara mu potisne v roko dva tisočaka: »Tu imaš, da lahko izpiješ liter vina na moje zdravje.«

Tomaž se ji zahvaljuje: »Hvala, hvala! Toda liter vina bi lahko škodil vašemu zdravju, zato mu bom raje malo žganja primešal.«

PRILOŽNOST

Sodnik: »Zakaj ste kradli?«

Fant: »Skušajte razumeti, sodnik! Prstan je bil v izložbi in poleg njega je bilo napisano: ‚Ugodna priložnost!'«

Sodnik: »No, da! Torej...?«

Fant: »No, saj veste! Priložnost naredi človeka tatu.«

IVAN CANKAR: 30

Na klancu

„Ni bilo lepo, ampak tako je moralo biti, čudil bi se, če bi se kdaj nenadoma izpremenilo. Nikoli še nisem videl, da bi rodil osat žlahtne sadove; raste samo zategadelj, da ga populijo osli."

Učitelj je naročil vina, gostilničar je prinesel Lojzetu gnjati in belega kruha. Ko je ugledal rdeče, prijetno dišeče meso, so se mu zasvetile oči; jedel je molče in hitro, z levico je držal krožnik, kakor da bi se bal zanj.

„Kako je zdaj v trgu? Kaj počnete?" je vprašal, ko si je obrisal ustnice.

Krivec je napravil zelo resen obraz in si je pomaknil naočnike bliže k očem.

„Jaz, prijatelj, sem se lotil resno svojega poklica, kakor sem nameraval, ko sem bil še v šoli..."

„Torej misliš še zmerom reševati svoj narod?" se je nasmehnil Lojze.

„Naroda ne, ampak vsaj čisto majhen del njegov, saj je to tudi nekaj... In ti niti ne veš, kakšno je naše ljudstvo. Če si videl ljudi pijane v krčmi, so se ti zastudili — polberači in popolni berači, ki pijo in preklinjajo in propadajo kakor živina; kar jih je boljših, beže v Ameriko, na Nemško, v Bosno, a pijani berači, ki so prelahkomiselni in preleni, da bi si pomagali, ostanejo doma... Tako si morda videl ljudstvo in tako si ga sodil. Jaz pa sem ga spoznal in ni ga boljšega na svetu. Zdaj imamo v trgu bralno društvo. —"

„Saj je bilo že prej. —"

„Za gospodo, ko človek ni smel vanj, če je dišal po govedi. Zdaj pa smo sami, sami kmečki fantje in delavci; napravili smo si lepo knjižnico, beremo časopise, prepevamo in tudi krokamo; to so čisto drugačni kroki, zato ker so ljudje drugačni. Pomisli, da so se izpremenili nekateri celo v obraz, odkar so v društvu!"

„Na ta način jih misliš reševati?" je vprašal Lojze.

„Zakaj ne na ta način? Uboštvo je veliko, toda inteligenten človek si ve pomagati, duševni siromaki pa so dvakrat ubogi — skrijejo se in pričakujejo konca... Ali to je vendarle samo začetek. Zbuditi je treba ljudi; kadar se bodo predramili in bodo izpregledali, si bodo že pomagali sami. Navadili se bodo na družbo, videli bodo, da vsak sam ne opravi nič, da se mora naslanjati drug na drugega... To so nam že prej pokazali socialistični usnjarji, ki so se združili in ki niso več hlapci svojih gospodarjev. Poglej jih v nedeljo, pa jim boš poznal samo na rokah in na črnih nohtih, da so delavci. Doslej so jih fantje sovražili, ker so jim bili pregosposki, zdaj jih ne sovražijo več..."

„Genljiva idila!" je opomnil Lojze.

„Ni še, ali jaz bi rad, da bi bila."

„Če si kaj posebnega domišljaš na svoje delovanje, se motiš. Kaj pa je novega na tvojih načrtih? Stare fraze in drugega nič."

„Seveda so stare fraze," je odgovoril učitelj mirno. „Kaj sem rekel, da mislim kaj novega? Da hočem delati kakšne eksperimente? Čisto po starem mislim delati, po šabloni in tudi tistih starih fraz, ki vem da so stare, me ni čisto nič sram. Ko bi delal vsak po novem, kaj pa bi bilo? Lepo po ravni znani cesti, tako mislim, da pridemo najdalj. Glavno je, da je človek resen in misli pošteno."

„Ukvarjaš se popolnoma zastonj!" je odgovoril Lojze. „Tak sanjač si, kakor si bil v Ljubljani, ko si sam imel komaj jesti, pa si študiral, kako bi pomagal drugim. Tako si pozabil, da si sam berač. Ali zastonj je študirati, pomagati se ne da... Povedal sem ti, kako sem živel. No, kaj misliš, da v meni ni bilo nikoli nič moči, nikoli nič energije, nič želje, da bi živel in pomagal sebi in drugim? Vsega tega je bilo dovolj in jaz sem se mučil in upiral. Rezultat? Ožuljene noge in od stradanja pokvarjeni želodec... Ne da se pomagati, vse je obsojeno na žalostno smrt!"

Učitelj ga je pogledal začuden, skoro je bil razžaljen.

„Ti gledaš sebe povsod, prijatelj. Ti si obsojen na žalostno smrt!"

Lojze je odgovarjal mirno, kakor da bi ne bilo nič trpkega v učiteljevih besedah.

„Sebe gledam povsod, seveda! Kdo gleda drugače? Jaz sem rojen na klancu, na klancu siromakov in pečat mi je bil vtisnjen na čelo že ob rojstvu, pečat berača, ki je obsojen na žalostno smrt. Zato, glej, je bilo zastonj vse moje upanje — če bi se dotaknil zlata, bi se izpremenilo v oglje, kakor v tisti pravljici..."

„Fatalist! Ne verjamem ti, da bi se bil upiral. Če veš, da si obsojen, ne moreš imeti ne volje, ne moči — in sploh je bilo smešno, da si se upiral, če si vedel, da si obsojen."

„Nisem fatalist, stvar je drugačna. Zgodilo se je morda čisto slučajno, da sem spoznal svojo usodo... in koliko jih je, ki je ne poznajo, ki ne vedo, da so obsojeni; nosijo na čelu pečat, ki jim je bil vtisnjen ob rojstvu, in upajo in se mučijo do konca. Če pade človek desetkrat pod križem, vstane spet in se opoteka dalje. Jaz pa sem spoznal, da ni vredno vstajati več in da je bolje obležati na mestu."

„Če misliš, da je tako bolje, ti ne morem ugovarjati. Zame je bolje, da se trudim; če me razočara življenje danes, me razveseli morda jutri... Ako misliš, da bi bilo tvoje delo brezuspešno, bi bilo seveda neumno, da bi delal."

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 28. novembra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 29. novembra: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Moja pesem je moj obraz... (Ob 50-letnici Kosovelove smrti).

TOREK, 30. novembra: 09.30—10.00 Za našo vas — 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 1. decembra: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Minute z... Cerkev in svet.

ČETRTEK, 2. decembra: 13.45—14.45 Celovški radijski dnevnik — Dr. P. Apovnik: Pravni nasveti za vsakogar — Cankarjev umetniški svet lepote, pravičnosti in ljubezni.

PETEK, 3. decembra: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — M. Kumer: Kronika vasi Blato pri Pliberku.

SOBOTA, 4. decembra: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 28. novembra: 15.15 Rdeči Korzar; napeta humoristična morska pustolovščina — 17.00 Potujoči postopač; igra Arminia Rithsteina — 17.30 Čebelica Maja — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 Adventni pogovor — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Tihe in druge ure; zgodbe o Fritzu Muliarju — 21.05 Zgrešeni strel; film Herberta Brödla — 23.00 Poročila in šport.

PONEDELJEK, 29. novembra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Usmerjeno gospodinjstvo — 10.00 Francoščina (TV v šoli) — 10.30 Rumpo Kid prosi za dvoboj; veselo-razburljiva parodija iz Divjega zapada — 18.00 V kraljestvu divjih živali — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport — 20.50 Nastop v Manhattanu: Kraljica Ciganov-Romov — 21.35 Poročila in šport.

TOREK, 30. novembra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Uvod v fiziko — 10.00 Formalna logika (TV v šoli) — 10.30 Škrlatnordeči suknjič; zgodovinski slučaj generala Benedicta Arnolda za časa ameriške neodvisnosti leta 1776 — 18.00 Lisica z zlatim uhanom (1) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Tveganje — 21.05 Med osvoboditvijo in svobodo; Avstrija leta 1945 — 21.50 Hiša na lepem kraju (11): Izsiljevanje — 22.35 Poročila in šport.

SREDA, 1. decembra: 9.00 Pošiljka z mišjo — 9.30 Poljedelstvo danes — 10.00 Dobrine spotoma (TV v šoli) — 10.30 Rdeči Korzar (ponovitev) — 17.00 Rešitev; predstava lutkovnega gledališča — 18.00 Nick kandidira (4) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 V drugi deželi; melodrama po istoimenskem romanu Ernesta Hemigwaya — 22.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 2. decembra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Poštena prodaja — 10.00 Obraz stoletij (TV v šoli): Tridesetletna vojna — 10.30 V drugi deželi (ponovitev) — 18.00 Mladenka pade z neba (9) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki kultura in šport — 20.00 200-letnica Burgtheatra: Nepričakovan; burka s petjem v treh dejanjih Johanna Nestroya — 23.10 Poročila in šport.

PETEK, 3. decembra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Prvih 365 dni v življenju otroka (2); ponovitev — 10.00 Obiščemo razstavo: Oskar Kokoschka (TV v šoli) — 10.30 Inštrukcije; grenkosladka ljubezenska zgodba (ponovitev) — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Uradni spisi XY-nerešeni — 21.20 Načrtovanje podeželskega prostora — 22.20 ... preganjajo dr. Sheefra; zabavno-satirična vohunska parodija — 0.00 Uradni spisi XY-nerešeni — 0.15 Poročila in šport.

SOBOTA, 4. decembra: 13.00 Paralelni slalom v St. Moritzu: Finale za ženske — 15.15 Vsaka ženska potrebuje angela; resna filmska komedija — 17.00 Športni ABC — 17.30 Orzovej — beli sin malega kralja; pustolovska serija iz afriške džungle — 19.00 Avstrija z Južno Tirolsko-aktualno — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Upor na angleški ladji Bounty (1. del) — 21.55 Šport — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Upor na angleški ladji (2. del) — 23.30 Poročila.

2. PROGRAM

NEDELJA, 28. novembra: 17.15 Spotoma— 18.00 Howdy — 18.30 Holiday; komedija o malem nastavljencu, ki se sooči z življenjem bogate družine njegove prijateljice — 20.00 Enciklopedija — 20.15 V lastni zadevi — 21.45 Literatura stoletja: Öden von Horvath — 22.35 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 29. novembra: 18.00 Angleščina — 18.30 Nofretete in moderni elektronski računalnik — 20.00 Hiša na lepem kraju (11): Izsiljevanje — 20.50 Vstop prost — 21.35 Čas v sliki 2 — 22.05 Poročeni možje; poskus treh poprečnih Američanov izogniti se enoglasju vsakdanjosti.

TOREK, 30. novembra: 18.00 Angleščina — 18.30 Elektronika za vsakogar in za vse — 20.00 Zasilni izhod; poetična šaljiva zgodba — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura.

SREDA, 1. decembra: 18.00 Francoščina — 20.00 Teleobjektiv: Claus Gatterer — 20.45 Zabavni kabaret od včeraj in danes — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura.

ČETRTEK, 2. decembra: 18.00 Ruščina — 18.30 Odprava v kraljestvo živali — 20.00 Inštrukcije; grenkosladka ljubezenska zgodba — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura.

PETEK, 3. decembra: 18.00 Nemščina — 18.30 Velika železna ladja — 20.00 Vprašanje človek — 21.00 Nova — 21.20 Trailer — 22.05 Čas v sliki 2 in kultura — 22.40 Chaparral: Nobenega prostora za Irca.

SOBOTA, 4. decembra: 16.00 Koncertna ura — 18.00 Kavarna Hungaria — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Govoriti in pustiti govoriti — 20.00 Galerija — 20.15 Slavnostna predstava; prenos prireditve iz dunajske Mestne hale. Nastopajo številni znani umetniki in ansambli — 21.45 Mednarodni festival jazza 1974 — 22.05 Svetovno prvenstvo amaterjev v običajnih plesih.

TV Ljubljana

NEDELJA, 28. novembra: 8.35 Poročila — 8.40 Za nedeljsko dobro jutro: Pihalni orkester jeseniških železarjev — 9.10 625 — 9.50 A. Diklić: Salaš v malem ritu — 10.40 Otroška matineja: Odprava zelenega zmaja, Beli delfin — 11.25 Mozaik — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.15 Poročila — Nedeljsko popoldne: Morda vas zanima: O odpravi zelenega zmaja — Okrogli svet — Prodali so jih milijon — TV žehtnik — Poročila — 18.15 Moda za vas — 18.25 Siva obala — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 A. Marodić: Dileme, Poti in stranpoti — 20.50 Proti Jajcu — dokumentarna oddaja — 21.25 TV dnevnik — 21.40 Jazz na ekranu: Jugoslav export jazz stars — 21.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 29. novembra: 9.30 Poročila — 9.35 V. Vinkler: Petelinje pero — 9.50 D. Jovanović: Žrtve mode bum-bum, predstava Mladinskega gledališča v Ljubljani — 10.55 Festival revolucionarnih pesmi — 12.05 Poročila — 15.00 Tekmovanje v boksu za „Zlato rokavico" — 17.45 Poročila — 17.50 Mozaik — 17.55 Risanka — 18.00 B. Čosić: Nori besednjak — 18.15 I. Torkar: Kurent — 18.50 Naš zakon — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 M. Zurl: Tri jablane — drama — 21.30 Vzkipelo mesto — film — 23.00 Poročila.

TOREK, 30. novembra: 9.20 Poročila — 9.25 S. Makarović: Škrat Kuzma — 9.40 Nikomur ne hlapčuj, kdor zna svoboden biti — 10.20 Tekmovalna oddaja pripadnikov JA — 11.20 Rosa — film — 12.30 Poročila — 14.50 Kekčeve ukane — film — 16.05 Vrtec na obisku — Gradimo mesto Živ-žav — 16.20 Debelinko — film — 16.50 Mozaik — 16.55 Partizanske balade — 17.35 Moja tovarna, naša tovarna — 18.10 Poročila — 18.15 Ne prezrite: Po poteh Gubčeve prigade — 18.40 TV trim test — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Osimo na poti k uresničitvi — 21.05 I. Silone: Vino in kruh — 22.10 TV dnevnik.

SREDA, 1. decembra: 8.10 TV v šoli — 9.00 TV v šoli — 17.10 E. Peroci: Nina in Ivo — 17.25 Italijanski muzeji — 17.55 Obzornik — 18.10 Po sledeh napredka — 18.40 Mozaik — 18.45 Glasbeni amaterji —19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna: Strašilo — film — 21.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.55 Miniature: Boško Petrović Convention — 22.15 TV dnevnik.

ČETRTEK, 2. decembra: 8.00 TV v šoli — 9.00 TV v šoli — 17.20 Beli delfin — film — 17.35 Mozaik — 17.40 Obzornik — 17.55 Izumirajoči svet — 18.45 S. Pregl: Doma — Odprava zelenega zmaja — 19.15 Risanka — 20.00 B. Iljevski: Pot v prihodnost — 20.50 Kam in kako na oddih? — 21.00 Čas, ki živi: Bela krajina novembra 1944 — 21.30 Glasbeni magazin — 22.00 TV dnevnik.

PETEK, 3. decembra: 8.10 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 17.10 Križem kražem — 17.20 Pisani svet — 17.55 Obzornik — 18.10 Oktet bratov Pirnat — 18.40 Mozaik — 18.45 Zakon o združenem delu — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.05 Že dobite? — 20.35 Strah, bolezen današnjih dni — 21.20 Veliki rop — film — 22.30 TV dnevnik.

SOBOTA, 4. decembra: 10.00 TV v šoli — 11.05 TV v šoli — 12.05 TV v šoli — 16.00 Nogomet: Čelik — Dinamo — 17.45 Paralelni slalom za ženske iz St. Moritza — 18.30 Obzornik — 18.45 Mahatma in nori deček — film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.00 Eta Wonder v Parizu — 20.35 Jaz in polkovnik — film — 22.20 TV dnevnik — 22.40 625.

Darujte za tiskovni sklad!

Kova Küchen

- direktna prodaja k cenam proizvodnje
- tukaj načrtuje in izdeluje strokovnjak vašo kompletno kuhinjo
- od ponedeljka do petka odprto brez odmora od 8. do 18. ure; v sobotah od 8. do 12. ure.

PROSTORI ZA OGLED IN RAZSTAVLJANJE V TOVARNI: PODJERBERG / ST. KATHREIN
Pošta Škofiče / Schiefling
Telefon 0 42 74 - 29 55 18

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 84 3 58. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Od govorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Žrelec. — iska: Tiskarna družbe sv. Mohorja v eClovcu, Viktringer Ring 26.

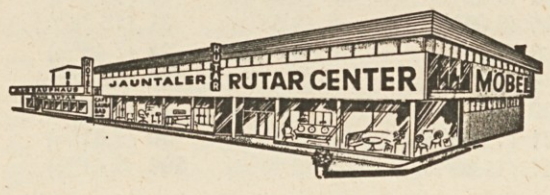

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas
Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

RUTAR-CENTER

- ugodno dobavi
- in hitro na dom
- dostavi

Razgovor je bil učitelju neprijeten, poklical je krčmarjevo hčer, ki je nesla kozarce skozi izbo.

„Gospodična Ana, zakaj ste nas ostavili? Prisedite malo!"

„Ali me ne poznate?" se je nasmehnil Lojze.

Pogledala mu je pazljivo v obraz, zardela je in oči so se ji razširile od začudenja. Lojze je vstal in ji je ponudil roko.

„Tako pač niste mislili, da se bova srečala po tako dolgem času..."

In obema so se misli srečale, nekaj lepega se je zasvetilo iz preteklosti. Ona, polotrok, on mlad študent, sta sedela v izbi sama, sonce je sijalo zunaj. Sklonil se je k njej, jecal je nerazumljive besede in vroče ustnice so se dotaknile ustnic, oba trepetajoča, zardela v lica, plašna kakor grešnika. Sedela sta roko v roki, molče in nista si upala pogledati v oči... To je zasijalo v življenje kakor žarek sonca, ki ga za trenutek odkrijejo oblaki; zasijalo in je izginilo.

Zdaj je stal pred njo suh, bolan, raztrgan; obraz se mu je izpremenil, poraščen je bil, v licih so bile globoke jame, zoprne zareze so bile ob ustnicah... Srečale so se jima misli, Ani se je stisnilo srce od žalosti, Lojze pa se je naglo iztreznil.

„Kod ste hodili tako dolgo?"

„Po svetu; zdaj se vračam domov; morda se vidiva še kdaj."

„Kaj se poznata?" je vprašal učitelj; rdečica mu je bila stopila v lice.

„Od prej se poznava," je odgovoril Lojze. „Takrat je bila gospodična še otrok in gospodje iz trga še niso zahajali sem."

Pili so dolgo, toda razgovor ni bil zelo živahen. Zunaj se je popolnoma razvedrilo, sonce pa je bilo že davno zašlo, vsa dolina je bila že v globoki senci.

Lojzetu je bilo vroče in omamilo ga je vino, ki ga ni bil navajen; ko je vstal izza mize, se je skoro opotekel. Ana mu je dala roko v slovo, ali bala se ga je in vesela je bila, ko je šel. Njemu pa je bilo srce mehko od obilnega vina in od spominov. Obraz mu je bil še bolj upal, oči so bile rdeče obrobljene, hotel je povedati v slovo nekaj lepega in ljubeznivega, toda jezik mu je bil težak in spotikal se mu je.

„Jaz grem zdaj umret, Ana!" je dejal, ko je držal njeno roko; smehljati se je mislil prešerno, a smehljaj je bil top in oduren. „Umret grem, Ana... in kadar..."

Misli so se mu zmedle, učitelj je prišel mimo in se je zadel obenj, tako da se je Lojze opotekel v veži.

Vračali so se skupaj proti trgu, hoda je bilo skoraj dve uri in stopali so hitro. Cesta se je bila že čisto posušila; na nebu so se vžigale zvezde, ali mesec še ni bil vzšel in temno je bilo. Lojzetu je obraz gorel od vročine, v život pa mu je bilo mraz in veter je pihal skozi tanko suknjo. Izpočetka je hodil malo težko in slabo mu je bilo, potem pa se je polagoma iztreznil in zaželel si je veselega razgovora.

„Vsi so obsojeni, vsi, prijatelj! Nič ne govori! Jaz sem bil daleč po svetu in sem videl naše ljudi: vsi hlapci, vsi siromaki s klanca! Poglej njih zgodovino — tisoč let hlapčevstva! Tisoč let strašnega truda in nič niso dosegli..."

Učitelj ni odgovarjal, Lojzetu je bilo to zoprno in umolknil je.

Zvezde so svetile zmerom jasneje, na vzhodu se je belilo, vstajal je mesec in pričelo se je lesketati srebrno na snegu, ki je pokrival vso dolino. Noč je bila tako lepa, da je bilo Lojzetu mehko pri srcu. Hotel je zapeti fantovsko pesem, ali glas mu je bil tako hripav in surov sredi tišine, da se ga je sam prestrašil. Tovariša sta hodila molče mimo njega.

„Kdaj pa sta se seznanila z Ano?" ga je vprašal učitelj, ko so bili že blizu trga.

„Ej, kdaj! Ne bodi ljubosumen, kaj ne vidiš, kakšen sem? Na mrliča ljubosumen, tepec!"

Prišli so na greben nizkega holma in so se bližali klancu. Tam je bilo vse temno, v trgu pa so še gorele luči.

Učitelj je pokazal na eno izmed zadnjih hiš v trgu, ki je stala malo više od drugih, od ceste v stran.

„Glej, tamle stanujem, kjer se svetlika od okna do okna; gospodinja hodi z lučjo po izbah; zdaj je v moji sobi, pogrinja najbrž mizo in pripravlja večerjo, zato ker ve, da pridem domov."

Lojzetu se je nekaj zganilo v srcu — prijazne sobe, prijazna gospodinja, belo pogrnjena miza in gorka večerja na mizi — mir v srcu in naokoli.

„Kaj misliš zdaj početi v trgu, ali ostaneš tukaj?" je vprašal učitelj.

„Sam ne vem. Dejal sem, da sem prišel samo umret, in morda se tako zgodi."

Poslovili so se in Lojze je stopal počasi proti klancu. V tistem hipu, ko je ostal sam, se je izgubil zadnji ostanek umetne razposajenosti, spomnil se je, da je blizu doma in obšel ga je strah. Stal je na cesti, pod sabo je videl trg, od daleč so se še glasili koraki tovarišev, ki sta hitela navzdol. Izpreletelo ga je, da bi se vrnil, kamorkoli, brez smotra v noč. Brez smotra, kakor se je vračal domov. Vstal je bil nekoč in se je napotil proti domu, kakor da bi ga bilo prijelo za roko, ali zdaj, ko je bil blizu, je zagledal pred sabo vso preteklost, je zagledal samega sebe, kakor je bil v resnici.

Obsojen? Kdo ga je bil obsodil?

Zgrudil bi se in bi zajokal naglas — sam se je bil obsodil v tistem trenutku, ko se je domislil prvikrat, da je obsojen in so mu omahnile roke in mu je omahnilo srce.

Spomnil se je potov, ko sta hodila z materjo v Ljubljano in ni se smejal.

(Dalje prihodnjič)

Ponemčevanje po naših pokopališčih ali asimilacija Slovencev po smrti

Ponovno smo bili v teh dneh po naših pokopališčih soočeni z dejstvom, da svojci svojim rajnim lahkomiselno postavljajo nagrobnike v tujem jeziku, ki ga rajni ni obvladal, in ne v jeziku, ki ga je podedoval po svojih starših. So primeri, da svojci dajo napraviti napis na spomenik v ošiljeni gotični pisavi, seveda da bi bilo bolj „tajč". Ako bi ne vedel, kdo tukaj leži pokopan, bi bilo tudi to v redu. V nekaterih primerih pa so na spomenikih samo številke brez napisa, dočim pravopis imen, razločno kaže smer. V tem slučaju gre za ljudi, ki se iz nepojasnjenih vzrokov, mogoče z ozirom na sorodstvo in drugo, še niso mogli dokončno odločiti, z malimi stroški pa bo tudi tukaj ob danem času spomenik teh Slovencev nemški.

Kričeč primer pomanjkanja pietete do rajnih je spomenik Pavlu Potočniku in njegovim na žvabeškem pokopališču. Dobro smo poznali Kovačeve na Bregu, bili so vsi brez izjeme, odločno zavedni člani slovenske narodne skupnosti. Na pogrebu Pavla Potočnika 12. 8. 1975 se mu je govornik ob grobu zahvalil, kot dolgoletnemu občinskemu odborniku slovenske frakcije, posojilničarju in zadružniku za njegovo aktivnost. Bil je mož poštenjak in njegova glavna želja je bila, da bi Slovenci na Koroškem prišli do enakopravnosti. V svoji bolezni je Pavel Potočnik odločno odklonil, da bi mu postavili spomenik v nemškem jeziku — ker kaj takšnega je bilo pričakovati, — in je izjavil: tedaj pa raje nobenega.

Zagrebli so Cankarjevega Polikarpa, dobro so ga zabili, zadelali in zapažili. Na njegovo gomilo pa so zavalili težak kamen, da bi bili varni pred njim, ki so mu v življenju storili krivico. Pa nič ni pomagalo, krivica je bila prevelika. Dvignil se je, se utrudil, ko je odstranjeval ovire, si obrisal znoj s čela in šel, da je poravnal račune.

To je bil Cankarjev Polikarp. Pavle tega ne bo storil, ker ga ne mika nazaj v te koroške razmere: ker manj temna noč je v globoki zemlji t'mine, kot so pod svetlim soncem sužni dnevi.

Pri njegovem značaju in kot idealistu asimilacija v njegovi življenjski dobi ni prišla v poštev. Z postavitvijo nemškega spomenika pa je bil Pavle Potočnik za svojo dobroto brezvestno asimiliran po smrti.

KAZAZE:

Umrla je Marija Pischounig

Za zvesto bralko „Našega tednika", vse od povojnih let, se spodobi, da se spomnimo v tem listu rajne Ligočeve matere, Marije Pischounig. Akoravno malo odrinjena od vasi, smo jo vsi častili kot dobro in vselej prijazno mater, v kateri ni bilo prostora za sovraštvo. V zadnjih petih letih, odkar je postala vdova, je bolj samevala, zato je bila vsakega obiska vesela in smo tudi radi tekli k njej, ker so nas razgovori z njo krepili. Veselila se je tudi pismonoše, ko je prinesel časopis in z njo tudi rad pokramljal. Rada je prebirala tudi cerkveni list in Mohorjeve knjige, v katerih je zasledila koristne pobude.

V četrtek, na Martinovo, je nepričakovano v 78. letu starosti mirno zaspala. V nedeljo, 14. novembra, smo jo položili na farno pokopališče. Kljub slabemu vremenu so žalni gostje napolnili povečano božjo hišo. Cerkvene obrede je opravil domači gospod župnik Florijan Zergoj. V nagovoru je nakazal lik rajne matere, ki je bila vselej pripravljena na odhod. Ganila je zlasti pesem: „V nebesih sem doma . . . "

Za njo žalujejo: otroci z vnuki, sosed in farno občestvo. Naj v miru počiva!

Rezultati volitev v Kmetijsko zbornico

Okraj Beljak:	Kärntner Bauernbund	Kärntner Arbeitsbauernbund	Freiheitliche Bauernschaft	Allgemeiner Bauernverband	Skupnost južnokor. kmetov
Beljak	475 (59,30%)	230 (28,71%)	49 (6,12%)	42 (5,24%)	5 (0,62%)
Bekštanj	309 (48,82%)	183 (28,91%)	39 (6,16%)	29 (4,58%)	73 (11,53%)
Čajna	117 (35,45%)	127 (38,48%)	69 (20,91%)	15 (4,55%)	2 (0,61%)
Podklošter	159 (48,77%)	123 (37,73%)	5 (1,53%)	23 (7,06%)	16 (4,91%)
Rožek	108 (54,82%)	43 (21,83%)	10 (5,08%)	5 (2,54%)	31 (15,74%)
Straja vas	153 (47,52%)	122 (37,89%)	5 (1,55%)	18 (5,59%)	24 (7,45%)
Št. Jakob v Rožu	162 (36,82%)	168 (38,18%)	6 (1,36%)	4 (0,91%)	100 (22,73%)
Vernberk	92 (38,17%)	101 (41,91%)	20 (8,30%)	17 (7,05%)	11 (4,56%)
Vrba	263 (57,05%)	81 (17,57%)	51 (11,06%)	30 (6,51%)	36 (7,81%)
OKRAJ BELJAK	2582 (46,84%)	1603 (29,08%)	661 (11,99%)	368 (6,68%)	298 (5,41%)
Okraj Celovec:					
Bilčovs	150 (58,82%)	28 (10,98%)	6 (2,35%)	1 (0,39%)	70 (27,45%)
Bistrica v Rožu	104 (34,44%)	105 (34,77%)	7 (2,32%)	40 (13,25%)	46 (15,23%)
Borovlje	174 (46,77%)	142 (38,17%)	8 (2,15%)	18 (4,84%)	30 (8,06%)
Celovec	621 (72,63%)	115 (13,45%)	31 (3,63%)	82 (9,59%)	6 (0,70%)
Grabštanj	221 (78,93%)	25 (8,93%)	18 (6,43%)	16 (5,71%)	0 (0,00%)
Hodiše	101 (50,50%)	56 (28,00%)	13 (6,50%)	8 (4,00%)	22 (11,00%)
Kotmara vas	153 (59,07%)	71 (27,41%)	7 (2,70%)	4 (1,54%)	24 (9,27%)
Otok	85 (82,52%)	11 (10,68%)	6 (5,83%)	0 (0,00%)	1 (0,97%)
Pokrče	127 (63,82%)	41 (20,60%)	10 (5,03%)	18 (9,05%)	3 (1,51%)
Sele	24 (26,09%)	24 (26,09%)	1 (1,09%)	1 (1,09%)	42 (45,65%)
Škofiče	103 (44,98%)	76 (41,92%)	5 (2,18%)	2 (0,87%)	23 (10,04%)
Šmarjeta v Rožu	95 (65,52%)	29 (20,00%)	4 (2,76%)	0 (0,00%)	17 (11,72%)
Štalenska gora	171 (56,81%)	76 (25,25%)	11 (3,65%)	40 (13,29%)	3 (1,00%)
Tholica/Teholca	115 (59,90%)	75 (39,06%)	1 (0,52%)	1 (0,52%)	0 (0.00%)
Žihpolje	107 (62,94%)	27 (15,88%)	1 (0,59%)	27 (15,88%)	8 (4,71%)
Žrelec	224 (45,04%)	118 (28,99%)	10 (2,46%)	20 (4,91%)	35 (8,60%)
OKRAJ CELOVEC	2998 (60,06%)	1095 (21,94%)	189 (3,79%)	380 (7,60%)	330 (6,61%)
Okraj Velikovec:					
Djekše	113 (57,36%)	44 (22,34%)	15 (7,61%)	18 (9,14%)	7 (3,55%)
Dobrla vas	325 (62,74%)	112 (21,62%)	10 (1,93%)	21 (4,05%)	50 (9,65%)
Galicija	127 (52,70%)	66 (27,39%)	2 (0,83%)	20 (8,30%)	26 (10,79%)
Globasnica	127 (41,91%)	55 (18,15%)	5 (1,65%)	7 (2,31%)	109 (35,97%)
Grebinj	272 (60,85%)	99 (22,15%)	31 (6,94%)	40 (8,95%)	5 (1,12%)
Pliberk	292 (39,41%)	101 (13,63%)	22 (2,97%)	19 (2,56%)	307 (41,43%)
Ruda	129 (59,17%)	52 (23,85%)	8 (3,67%)	23 (10,55%)	6 (2,75%)
Suha	110 (63,22%)	25 (14,37%)	5 (2,87%)	11 (6,32%)	23 (13,22%)
Škocijan	265 (63,55%)	44 (10,55%)	4 (0,96%)	23 (5,52%)	81 (19,42%)
Velikovec	560 (56,97%)	262 (26,65%)	62 (6,31%)	70 (7,12%)	29 (2,95%)
Železna Kapla	124 (46,79%)	74 (27,92%)	6 (2,26%)	5 (1,89%)	56 (21,13%)
Žitara vas	154 (42,66%)	135 (37,40%)	4 (1,11%)	7 (1,94%)	61 (16,90%)
OKRAJ VELIKOVEC	2598 (53,40%)	1069 (21,97%)	174 (3,58%)	264 (5,43%)	760 (15,62%)
Okraj Šmohor:					
Šmohor	478 (45,31%)	328 (31,09%	161 (15,26%)	74 (7,01%)	14 (1,33%)
Št. Štefan na Zilji	247 (59,95%)	139 (33,74%)	18 (4,37%)	8 (1,94%)	0 (0,00%)
KOROŠKA SKUPNO	20.175 (55,03%)	8120 (22,15%)	3546 (9,67%)	3407 (9,29%)	1413 (3,85%)

NSKS in ZSO . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

danje stanje na vseh področjih manjšinske zaščite.

Osnova za reševanje more zato biti le člen 7 avstrijske državne pogodbe in smo koroški Slovenci vedno bili in smo še pripravljeni za razgovore na taki osnovi. Sedaj, ko se je izkazalo preštevanje kot neuporabno sredstvo za reševanje manjšinskih vprašanj in je s tem odpadla ovira, ki je bila vzrok za prekinitev razgovorov v Kontaktnem komiteju, smo mnenja, da se naj delo v Kontaktnem komiteju čimprej nadaljuje v smislu naših številnih predlogov.

Osrednji organizaciji sta na današnji seji Koordinacijskega odbora sklenili, da v smislu soglasno sprejetega poslovnika predlagata vladi, da čimprej skliče sejo Kontaktnega komiteja, da bi čimprej prišlo do obojestranskih plodnih pogajanj na podlagi enakopravnega partnerstva v korist sporazuma rešitve odprtih vprašanj in mirnega sožitja v deželi.

Skupnost južnokoroških kmetov uspela

Tako upravičeno ocenjujemo izid nedeljskih kmečkozborskih volitev za listo 5, ki so jo volili številni kmetje po južnem Koroškem. Skupnost južnokoroških kmetov je dobila na Koroškem 1413 glasov in dosegla v vseh okrajih dvojezičnega ozemlja višje število glasov kakor pri zadnjih volitvah leta 1971. V velikovškem okraju je svoje stanje tudi po odstotkih znatno zboljšala.

S tem si je Skupnost zagotovila mandat v občnem zboru Kmetijske zbornice. Tam se bo odslej zavzemal za interese našega kmeta Ignac Domej, pd. Zgonc iz pliberške občine, prvi kandidat Skupnosti.

So bili ljudje, ki so dvomili, ali bo Skupnost dobila mandat, in tudi taki, ki so si pričakovali več glasov. Vsekakor pa je treba videti rezultat kmečkozborskih volitev v zvezi z našim bojem za narodnostne pravice. Preštevanje smo sicer zelo uspešno bojkotirali, a bojkot je zahteval od nas poleg časa vse razpoložljive sile, skozi mesece. Zato je propaganda za kmečkozborske volitve stekla šele tik pred 21. novembrom in primanjkovalo je delovnih moči.

Upoštevati pa moramo tudi spremembe v organizacijski strukturi zastopstva kmetov. Marsikdo se tokrat ni več toliko prizadeval, saj nismo več volili ne krajevnih kmečkih odborov in tudi ne odborov okrajnih zbornic. Vrhu tega je zakonodajalec namenil Kmetijski zbornici za bodoče zgolj pristojnosti poklicnega zastopstva.

Vse to je brezdvomno vplivalo na zadržanje volilnih upravičencev, katerih je bilo tokrat sicer precej več.

Dokaz nezlomljive življenjske volje

(Nadaljevanje s 1. strani)

moč, potem obstaja ta edino v tem, da koroški Slovenci zaupajo centralnim organizacijam, da se je izkazalo, da so le-te legitimirane zastopati interese slovenske narodne skupnosti. Ni se posrečilo razbiti enotnosti koroških Slovencev, ampak so se zelo zmotili tisti, ki so mislili, da vodstvo nima zaslombe pri ljudstvu. Predvsem koroški politiki vseh treh strank so morali spoznati, da situacije sploh ne poznajo in so se sami diskvalificirali. Resno dvomim, da so politiki kot Wagner ali Bacher in drugi v stanu karkoli doprinesti k rešitvi tega vprašanja, ker so dokazali, da so samo skrajni oportunisti in ne spoznajo državnopolitičnega momenta tega vprašanja. Bilo bi v interesu Avstrije, da ti ljudje čimprej zapustijo politično scenerijo.

Poudariti je treba, da smo koroški Slovenci kot vedno pripravljeni za razgovore z avstrijsko vlado. Podlaga takih razgovorov mora biti člen 7 avstrijske pogodbe. Mnenja smo namreč, da bo edino v sodelovanju z nami možno rešiti vsa pereča vprašanja slovenske narodne skupnosti. Zakoni, ki so bili sklenjeni brez pristanka koroških Slovencev v dunajskem parlamentu julija t. l., nikakor niso izpolnitev člena 7, ampak pomenijo poslabšanje dosedanjega položaja in jasno revizijo avstrijske državne pogodbe. Cilji teh zakonov so za nas nesprejemljivi. Nesprejemljiv je za nas tudi rezultat dolgoletne nasilne asimilacije koroških Slovencev, katero danes zagovarja vlada „demokratične" Avstrije. Popolnoma nesmiselno je zato stališče Kreiskega, če trdi, da noben koroški Slovenec ni zapisal 14. novembra „deutsch". V naši propagandi tega nismo izključevali, da bi tako rezultate še bolj zameglili. Veliko število koroških Slovencev pa je klonilo večletnemu vsestranskemu pritisku nemških nacionalistov, ki so deležni vsestranske podpore vladnih krogov in zato zapisali neresnico, in sicer „deutsch". Če torej Kreisky misli, da je le tam preko 25% Slovencev, kjer se je manj

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

kot 75% izjasnilo za „deutsch", potem si pri taki absurdni oceni le težko predstavljam pripravljenost za resne pogovore.

14. november je dokazal, da so koroški Slovenci samozavesten narod, narod, ki je pripravljen za borbo tudi v bodoče. Že 21. novembra smo pri volitvah v Kmetijsko zbornico jasno izrazili našo politično voljo in je Skupnost južnokoroških kmetov celo napredovala, četudi ni bilo časa za volilno kampanjo. Zadnji dnevi in tedni pa so tudi pokazali, da nismo sami, ampak da vedno več avstrijskih demokratov spoznava važnost našega boja. Bili smo priča vsestranske podpore vseh narodov Jugoslavije in celo mednarodna javnost z zanimanjem in solidarnostjo spremlja dogodke na Koroškem.

Ob vsem tem moramo biti koroški Slovenci optimisti v upanju, da bo končno tudi za nas prišel čas enakopravnosti in tiste pravice, ki nam jo zagotavlja avstrijska državna pogodba.

Kmetijskozborske volitve 1956—1976: Skupnost južnokoroških kmetov

Okraji:	1956	1961	1966	1971	1976
Šmohor		30	12	10	14 (0,44%)
Kötschach		5	—	2	—
Feldkirchen		20	4	3	1 (0,05%)
Celovec	465	441	325	306	330 (6,61%)
Spittal		31	11	7	5 (0,07%)
Winklern		4	1	—	—
Beljak	373	348	267	286	298 (5,41%)
St. Veit		26	13	13	3 (0,07%)
Velikovec	728	829	629	700	760 (15,62%)
Wolfsberg		41	25	8	2 (0,04%)
Skupaj	1581	1811	1284	1335	1413 (3,85%)